PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVII. Št. 295 (8083)

TRST, petek, 17. decembra 1971

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

BOJI NA VZHODNI FRONTI SO SE ZAKLJUČILI Z INDIJSKO ZMAGO

Vzhodni Pakistan kapituliral

Pakistanski vojaki položili orožje - Indija bo danes prekinila sovražnosti tudi na zahodni fronti
Jahja Kan: Končna zmaga bo pripadla Pakistanu

NOVI DELHI, 16. — Pakistanske sile v Vzhodnem Pakistanu so kapitulirala. Boji na vzhodni fronti so popolnoma prenehali, medtem ko še trajajo na Zahodu, kjer pa bo Indija jutri enostransko ustavila sovražnosti. Daka je od danes prestolnica države Bangla deš.

Predajo je podpisal ob 16.31 (12.01 po našem času) vrhovni poveljnik pakistanskih čet na vzhodni fronti general Niazi ob prisotnosti indijskega generala Aurora.

Kot je znano, je včeraj Indija postavila pakistanskim četam ultimat, ki je zapadel danes zjutraj. Tik pred zapadom pa je general Niazi zaprosil za šesturno podaljšanje roka, da bi lahko dal potrebna navodila vsem pakistanskim silam v Vzhodni Bengaliji. Sam načelnik generalnega štaba indijskih oborozenih sil general Manekschaw je tedaj odpotoval v Dako, kjer se je dogovoril o predaji.

Sporocilo o kapitulaciji je dala v parlamentu sama Indira Gandi med ovacijami poslancev. Izjavila je, da je sedaj Daka «svobodna prestolnica svobodne države» ter da je to zgodovinski trenutek. Indira Gandi je še enkrat poudarila, da nima Indija nobenih teritorialnih ambicij, ampak da je želela samo pomagati narodu Bangla deša, da osvobodi deželo pakistanskega terorja, ter zavrniti pakistanski napad. «Indijske čete — je zagotovila — ne bodo ostale v Bangla dešu niti en dan več, kot bo potrebno.» Indijska predsednica je povedala, da so se od milijonov beguncev, ki so se zatekli v Indijo, nekateri že začeli vračati v domovino. Izrazila je tudi upanje, da bo Pakistan osvobodil voditelja stranke Awami Mudžiburja Rahmana, ki naj bi ponovno «zavzel med svojim narodom mesto, ki mu pripada, ter vodil ljudstvo k miru, napredku in blaginji.» Končno je Indira Gandi poudarila, da so tako indijske čete kot «muhti bahini» dobili stroga navodila, da ravnajo z vojnimi ujetniki po določilih ženevske konvencije ter da se izognejo vsakršnih povračilnih ukrepov proti premaganemu sovražniku.

Pakistanski predsednik Jahja Kan je spregovoril po radiu kmalu po kapitulaciji: «V neki veliki vojni — je izjavil — zguba bitke še ne pomeni, da se je vse končalo. Z božjo pomočjo bo Pakistan dosegel končno zmago.» Jahja Kan je napovedal tudi, da bo 20. decembra stopila v veljavo nova pakistanska ustava, ki bo zagotavljala Vzhodnemu Pakistanu največjo avtonomijo. Za pakistanskega predsednika se torej vojna nadaljuje.

Indira Gandi pa bi hotela sedaj, ko je dosegla svoj cilj, vojno čimprej zaključiti. Popoldne je izpavila, da bodo indijske čete jutri ob 20. uri (ob 15.30 po našem času) enostransko prekinile boje na vsej zahodni fronti. Glede na to, da je Bangla deš sedaj svoboden — je dejala — nimamo več razlogov, da bi nadaljevali vojno. Zaradi tega, da bi preprečili nadaljnje prelivanje krvi in druge človeške zgube, smo sklenili ustaviti sovražnosti. Izrazila je tudi upanje, da bo Pakistan storil isto.

Dejansko pa se boji na zahodni fronti nadaljujejo z nezmanjšano ostrino. Na severnem delu zahodne fronte so zabeležili številne topniške spopade, krvavi boji pa so v teku na področju Sialkota okrog mesteca Basantar. Po indijskih poročilih so ti boji najhujši med obema državama po krizi leta 1965.

V Novem Delhiju so medtem sporočili, da bo že jutri prevzela oblast v Bangla dešu nova civilna vlada. Nekaj visokih funkcionarjev vlade Bangla deša je danes odpotovalo v Dako iz Kalkute. Sedaj se postavlja vprašanje mednarodnega priznanja nove vlade, ki sta jo doslej priznali samo Indija in Butan. Britanski vladni glasnik je dal razumeti, da bo britanska vlada priznala Bangla deš, čim se bodo indijske čete umaknile. Francoski zunanji minister Schumann pa je prav tako nakazal možnost priznanja nove vlade, čeprav ne še v bližnji bodočnosti.

V varnostnem svetu OZN, ki se je danes ponovno sestal, je indijski zunanji minister Singh poročal o novem položaju, ki je nastal v Vzhodnem Pakistanu ter o indijskem sklepu, da jutri prekine sovražnosti tudi na Zahodu. Sejo so nato prekinili, da bi se delegati lahko posvetovali.

Nov bolgarski zunanji minister

SOFIJA, 16. — Bolgarski državni svet je danes imenoval za novega zunanjega ministra Petra Mladenova, ki je nadomestil Ivana Baševa, ki je tragično umrl preteklo nedeljo.

Mladenov ima samo 36 let, dosedaj je bil prvi partijski sekretar v malem mestecu Vidin na Donavi. V centralni komite je bil izvoljen letošnjega aprila na zadnjem kongresu bolgarske partije.

RIM, 16. — Med ENI in sovjetskim ministrstvom za petrolejsko industrijo so podpisali pogodbo o tehnično znanstvenem raziskovanju glede iskanja zemeljskega plina in metanskega omrežja.

Prebivalstvo Vzhodnega Pakistana je sprejelo indijske čete z navdušenjem, kot kaže gornja slika, ki je bila posneta v mestecu Buinchang. Nekateri so celo vzdignili na ramena indijskega častnika *(Telefoto ANSA)*

TEMNE IN SVETLE STRANI SVETOVNEGA RAZVOJA

Izčrpno Titovo poročilo skupščini o mednarodnem delovanju Jugoslavije

O svojem obisku v Rimu je Tito dejal, da «so bili ustvarjeni pogoji za rešitev odprtih vprašanj med obema državama»

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 16. — Z dolgotrajnim ploskanjem predsedniku Titu pri vstopu v dvorano zvezne skupščine, so zvezni poslanci danes izrazili svojo podporo odločnim stališčem, ki jih je predsednik republike zavzel na 21. seji predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije v zvezi s političnimi dogodki na Hrvaškem. Prav tako toplo so pozdravili predsednika Tita tudi številni meščani, ki so se zbrali pred zvezno skupščino, kjer je na skupni seji vseh svetov poročal o zunanjepolitičnem delovanju Jugoslavije v letošnjem letu.

Tito se je v svojem obširnem poročilu najprej ozrl na gibanje na svetu in ugotovil, da letošnje leto zabeležujemo pomembno dobo v razvoju mednarodnih odnosov, ko se napovedujejo velike spremembe, toda tudi nove preizkušnje. Po mnenju Tita kaže, da je danes manj nevarnosti, da bi prišlo do splošnega svetovnega spopada, kot je to bil primer v raznih krizah po drugi svetovni vojni, kajti v odnosih med državami, ki imajo največ odgovornosti za svetovni mir, vedno bolj prevladujejo realizem, usmeritev na pogajanja in iskanje rešitev po mirnih poteh. V zvezi s tem je Tito omenil nedavne razgovore z Brežnjevom in Nixonom, ki so ga prepričali, da so Sovjetska zveza in ZDA odločne, da s pogajanji rešujejo vprašanja medsebojnih odnosov.

Vzpostavitev zakonitih pravic LR Kitajske v svetovni organizaciji, je po besedah Tita, zgodovinski akt v procesu, ko se veča samostojnost mnogih držav na svetu, vse to pa vodi k popuščanju napetosti. Danes ni potrebno nikogar več prepričevati, da razlike v družbenih sistemih ne izključujejo uspešnega sodelovanja med državami, prav tako kot tudi podobnost v družbenih sistemih ne jamči sama po sebi avtomatičnega zavezništva in solidarnosti. Bloka, celo za svoje protagoniste, izgubljata tisto vlogo in pomen, ki sta ga imela za časa hladne vojne. Tito je poudaril, da tendence širjenja področja razumevanja in pogajanj obvezujejo vse napredne in miroljubne sile, da povečajo svoj prispevek za nadaljnjo uveljavitev politike miru in aktivne miroljubne koeksistence.

Toda kljub ugodnim znakom so po besedah Tita še vedno dogodki, ki vzbujajo resno zaskrbljenost, kot so indijsko - pakistanski spopad, nadaljevanje vojne v Indokini, odlaganje rešitve krize na Bližnjem vzhodu. Prav tako so problemi v gospodarskem razvoju, pojavi neokolonializma in izkoriščanje viri mnogih kriz.

Zunanjepolitično delovanje Jugoslavije v letošnjem letu je bilo usmerjeno h krepitvi pozitivnih tokov in tendenc v mednarodnih odnosih, v iskanju rešitve obstoječih mednarodnih vprašanj, v skladu z znanimi načeli jugoslovanske zunanje politike. V nadaljevanju svojega poročila, je Tito opisal vrsto srečanj, ki jih je imel letos v odgovornimi državniki drugih držav. Predsednik Jugoslavije je z zadovoljstvom poudaril ugoden razvoj odnosov s Sovjetsko zvezo in ugotovil, da so zadnji razgovori z Brežnjevom pomemben prispevek k nadaljnjemu napredku odnosov prijateljskega sodelovanja med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Tito je spomnil na skupno izjavo z Brežnjevom, v kateri so med drugim potrjena načela beograjske in moskovske deklaracije kot osnove za razvoj odnosov med obema državama in partijama in da so pota graditve socializma stvar naroda in delavskega razreda vsake posamezne države.

Tudi nedavni obisk v ZDA in Kanadi, kakor tudi razgovori v Londonu, so po besedah Tita bili zelo koristni in pomembni, tako glede napredka odnosov in sodelovanja s temi državami, kakor tudi s stališča uveljavljanja jugoslovanskih načel in prakse v mednarodnih odnosih in krepitve vloge Jugoslavije in njenega mednarodnega položaja.

Odnosi z LR Kitajsko, je poudaril Tito, se prav tako zadnja leta uspešno razvijajo. Jugoslavija daje razvoju teh odnosov velik pomen, kajti LR Kitajska igra vedno bolj važno vlogo v mednarodnih odnosih.

V nadaljevanju svojega poročila je Tito podrobno opisal svoje razgovore s predsednikom Pakistana Jahja Kanom, predsednikom Indije Girijem in drugimi državniki med bivanjem v Persepolah ob proslavi 2.500-letnice iranskega cesarstva in razgovor z Indiro Gandi v Novem Delhiju, v katerih je pokazal zaskrbljenost Jugoslavije zaradi napetega stanja med Indijo in Pakistanom, opozoril na resnost položaja in apeliral na odgovorne državnike, naj vložе skrajne napore za mirno rešitev vprašanja. Tito je spomnil poslance, da je neposredno pred izbruhom vojne poslal poslanici Jahju Kanu in Indira Gandi, v katerih ju je pozival, naj ustavita nevaren razvoj med Pakistanom in Indijo, ki ima lahko nedogledne posledice za narode teh držav, za mir in varnost v Aziji in na svetu sploh.

V drugem delu svojega poročila je Tito poudaril, da Jugoslavija daje izredno važnost vsestranskim odnosom prijateljstva in razumevanja z vsemi evropskimi državami in z zadovoljstvom ugotovil, da je bil v odnosih s skoro vsemi sosednimi državami dosežen v letošnjem letu vsestranski napredek.

«Med mojim uradnim obiskom v Italiji na spomlad smo potrdili skupno odločnost, da nadaljujemo s politiko prijateljstva in vsestranskega sosedskega sodelovanja. Istočasno so bili ustvarjeni pogoji za rešitev odprtih vprašanj med obema državama. To je nudilo tudi priložnost, da z vodilnimi osebnostmi Italije opravimo široko izmenjavo misli o mnogih mednarodnih vprašanjih, posebno tistih, ki se nanašajo na Evropo in Sredozemlje.»

«Zame je bilo prav tako pomembno in koristno srečanje s papežem Pavlom VI., ki kaže stalno zanimanje za sodelovanje in deluje za utrjevanje svetovnega miru,» je izjavil Tito.

Jugoslovanski predsednik je poudaril potrebo posvečanja posebne pozornosti razvoju problemom Evrope, kjer se najbolj izražajo razlike, toda istočasno tudi velika medsebojna odvisnost. Po mišljenju Tita so bili z nedavno sklenjenimi sporazumi (o Berlinu, med Zah. Nemčijo in socialističnimi državami) in z razgovori med Sovjetsko zvezo in ZDA o omejitvi strateškega jedrskega orožja ustvarjeni pogoji za sistematske priprave konference o evropski varnosti in sodelovanju. Ta konferenca bi morala določiti načela, na katerih bi temeljil sistem splošne varnosti, kot del svetovne varnosti. Morala bi preučiti vprašanja zmanjšanja oboroženih sil v Evropi. Konferenca bi morala tudi odpreti pot stalnim večstranskim sodelovanjem v Evropi in na ta način ustvariti jedro organizacijske strukture bodočega sistema splošne varnosti. Tito je izrazil prepričanje, da bi konferenca, na kateri bi enakopravno sodelovale vse evropske države, ZDA in Kanada, omogočila, da se sedanje pozitivno gibanje v Evropi utrdi in da Evropa da svoj prispevek graditvi univerzalnega sistema varnosti.

Pri kraju svojega govora je Tito omenil probleme držav v razvoju.

Jugoslavija se je v svojem zunanjem delovanju v pretekli dobi, po besedah Tita, zavzemala za vzdrževanje in razvoj odnosov z vsemi državami. Široka povezanost Jugoslavije s čim večjim številom držav na svetu je ena od temeljnih komponent njenega mednarodnega položaja in varnosti. Ob letošnjih srečanjih in obiskih sem se prepričal, da je aktiven interes pomembnih mednarodnih dejavnikov in širše mednarodne skupnosti po napredku in trdni neodvisni usmeritvi Jugoslavije. Še več, videl sem, da tudi tisti, ki se ne strinjajo z vsemi našimi pogledi v celoti, visoko cenijo tak naš položaj, se zavedajo, da je to pomembno ne le za prostor na katerem se nahajamo, temveč za mednarodne odnose sploh.»

«Intenzivno zunanjepolitično delovanje Jugoslavije in rezultati, ki sem jih prikazal, kažejo, da smo lahko zadovoljni z našim mednarodnim ugledom, da pa so tudi velike naše obveze in odgovornosti. Zato je razumljivo, da je v svetu veliko zanimanje za nadaljnji razvoj našega demokratičnega samoupravnega sistema, rezultate gospodarskega razvoja in našo trdnost, od česar je v veliki meri odvisen naš splošen položaj in nadaljnja vloga na svetu.»

«Menim, da so 21. seja predsedstva CK ZKJ, pot, ki smo jo ubrali in sklepi, ki smo jih sprejeli, ogromnega pomena za naš mednarodni položaj in ugled. Ni dvoma, da to zgovorno pobija vse špekulacije, katerih na žalost letos ni bilo malo, glede sposobnosti, da branimo našo enotnost, demokratični in notranji razvoj ter neodvisni zunanjepolitični položaj. Zelo sem zadovoljen s politično zrelostjo naših državljanov in podporo, na katero so ti sklepi naleteli širom po Jugoslaviji, kakor tudi za razumevanje, največjega dela svetovne javnosti», je zaključil Tito.

BOŽO BOŽIČ

REPUBLIKANCI URADNO PODPRLI KANDIDATURO SOCIALISTA NENNIJA

Prvi konstruktivni razgovori bloka levice z vodstvoma PRI in socialdemokratov

Razburljive seje parlamentarnih vodstev in direkcije KD brez končnega zaključka odraz ostrih notranjih nasprotij o menjavi kandidata - Danes samo eno glasovanje brez novosti

Fanfani

RIM, 16. — Današnje trinajsto glasovanje ni prineslo nič novega in gre v bistvu za ponovitev rezultatov že včerajšnjega popoldanskega dvanajstega glasovanja, ko so se demokristjani, liberalci in republikanci vzdržali, misovci pa so oddali bele glasovnice. Edino novost torej predstavlja, da je De Martino pridobil spet vse svoje že tradicionalne glasove in prejel 407 glasov. Zelo živahno pa je bilo izven sejne dvorane, ko je prišlo do številnih posvetovanj in predvsem do zelo pomembnih posvetovanj med strankami bloka levice z republikanci in socialdemokrati.

Kot smo že včeraj poročali, je blok levice enotno ugotovil, da je pripravljen ustvariti nov položaj, v kolikor bodo tudi demokristjani izrazili podobno voljo ter da so bili soglasni, da pride do stikov s krščansko demokracijo in z drugimi demokratičnimi strankami. Danes dopoldne so se sestali tajnik PSI Mancini, namestnik tajnika KPI Berlinguer in tajnik PSIUP Valori, ki so se dogovorili tudi za zadnje podrobnosti glede sestankov ki so jih predvideli za danes.

Med temi sestanki je najpomembnejši razgovor med PRI in PSI, po kateremu je De Martino izjavil novinarjem: «Republikanskim prijateljem smo obrazložili včerajšnje sklepe naše stranke. Strinjamo se, da je treba ustvariti nov položaj. Govorili smo tudi o možnosti kandidature Nennija in republikanci so izjavili, da so v celoti pripravljeni to kandidaturo podpreti».

La Malfa je kasneje novinarjem izjavil, da odgovarja izjava De Martina v celoti vsebini razgovora.

Kasneje je prišlo do razgovorov med socialisti in socialdemokrati. Za PSI so bili prisotni De Martino, Mancini, Bertoldi in Pieraccini, za PSDI pa Tanassi, Ferri, Cariglia, Orlandi in Jannelli. Po razgovoru je senator Pertini izjavil novinarjem: «Delegaciji sta proučili položaj in se strinjata, da je nujno treba ustvariti nov položaj, ki bo omogočil izvolitev predsednika republike s sporazumom med silami ki se sklicujejo na ustavo.»

Včerajšnji «strupen poljub» neofašistov demokristjanskemu kandidatu je očitno povzročil dokončen preokret, ki pa je bil že dalj časa v zraku, saj ne odgovarja dejanskim razmeram sil v državi in v parlamentu ter splošnim težnjam razvoja poskus ustvarjanja sredinsko - desničarske koalicije z odločilno podporo neofašistične stranke. Zaradi tega je že včeraj prišlo do bistveno novih stališč republikancev in socialdemokratov in danes torej do konstruktivnih razgovorov med tema dvema strankama in socialisti ter nato tudi do razgovorov med PRI PSDI in KPI ter PSIUP.

Na drugi — demokristjanski fronti pa je položaj še vedno zapleten. Včeraj so se sestali izvršni odbori parlamentarnih skupin zbornice in senata ob 21.30 in raburljiva razprava se je zaključila šele ob 3.30. Seji je prisostvoval tudi Fanfani. Ob zaključku pravijo v poročilu, da je «dopoldansko glasovanje objektivno utrdilo možnosti primernega osredotočenja demokratičnih sil okrog kandidata KD. Izražajo upoštevanje zaradi stališča PLI in obžalujejo odgovornost, ki so jo sprejele politične skupine, ki s svojim zadržanjem ne prispevajo, da bi bilo mogoče izvoliti predsednika republike.» Izjava odgovarja tipičnemu tonu in načinu obnašanja Fanfanija, saj bi jo lahko prevedli tudi takole: Mi, ki smo na oblasti, smo odločili, da mora biti predsednik republike Fanfani in vi socialdemokrati in republikanci, ki se temu nočete podrediti, ste krivi, da do izvolitve ni prišlo.

Vendar pa uradna izjava ne ustreza dejanskemu poteku nočne seje demokristjanskega vodstva, ki je bila zelo razburkana in med katero so menda tudi uporabljali izraze, za katere bi morali že zjutraj k spovedi. Očitno je namreč bilo, da je treba zamenjati dirkalnega konja. Na kar pa je Fanfani po dolgem upiranju zahteval postopek v dveh razdobjih: 1. naj veliki volivci ugotove, da sedanji kandidat ni uspel in 2. veliki volivci imenujejo novega kandidata. Levica pa je bila mnenja, da so že glasovali in da je drugi kandidat Moro.

Do določenih posledic je prišlo že danes, ko se je sestala direkcija stranke ko so razpravljali na osnovi naslednjega dnevnega reda: 1. proučitev nastalega položaja po glasovanjih in 2. rok in način sklicanja skupščine velikih volivcev Kot vidimo, se govori samo o eni skupščini velikih volivcev in ne več o dveh. O poteku seje pa ni ničesar znanega in je očitno, da so bila stališča ostro nasprotna, saj so sklenili samo, da se sestanejo jutri popoldne, na dopoldanskem glasovanju pa se bodo ponovno vzdržali.

Na današnji seji vodstva KD je spregovoril tudi Fanfani, ki je edini objavil uradno besedilo svojega govora, ki pa ima bolj značaj poslanice. Fanfani pravi, da morajo vsi zelo pozorno premisliti, saj gre za bistveno politično vprašanje in mora skupščina 420 velikih volivcev KD imeti zadnjo besedo. Izredno važno je, da KD ohrani svojo enotnost v službi italijanske demokracije. Osebno pa je Fanfani mnenja, da je napravil svojo dolžnost, ko je predložil političnemu tajniku po glasovanih 9. decembra pismo, v katerem je izrazil pripravljenost, da odstopi, kolikor njegovo sodelovanje ne bi vsi veliki volivci ocenjevali za koristno. To pismo naj bi Forlani zavrnil. Fanfani pravi, da bo spoštoval sklepe 420 volivcev KD, da nima osebnih problemov, niti ne osebnih stremljenj.

Danes na dopoldanskem zasedanju torej ne bo nobene novosti. Socialisti bodo ponovno glasovali za De Martina, demokristjani se bodo vzdržali, socialdemokrati pa oddali svoj glas za Saragata. Danes bo samo eno glasovanje, kot so se to dogovorili načelniki parlamentarnih skupin, ki so bili soglasni razen misovcev, ki so zahtevali, da bi se moralo trikrat dnevno glasovati. Misovci očitno zganjajo demagogijo, poleg tega pa imajo dovolj časa, saj se ne morejo z nobenim o ničemer razgovarati, ker so dokončno izven igre.

Ko je predsednik Pertini sporočil sklep, da danes popoldanskega glasovanja ne bo, so misovci pričeli kričati: «Sramota, sramota.» Televizija pa je še pred tem na nitro prekinila oddajo.

Nenni

Trinajsto glasovanje

Prisotni	986
De Martino	407
Saragat	49
Razpršeni	9
Neveljavni	1
Bele glasovnice	48
Vzdržani	472

Danes sestanek «kluba desetih» o perečih monetarnih vprašanjih

Nepričakovana in zanikana trditev francoskega finančnega ministra, da bodo ZDA ukinile 10-odstotni dodatni davek

WASHINGTON, 16. — Danes so se sestali pomočniki finančnih ministrov «kluba desetih», ki pripravljajo jutrišnji sestanek kluba najbogatejših in industrijsko najbolj razvitih držav na svetu, na katerem bodo skušali ustvariti red med valutami in njih tečajih še pred koncem letošnjega leta.

Obstaja mnogo upanj, da bo mogoče priti do ustrezne rešitve, ker je predsednik Nixon izjavil francoskemu predsedniku Pompidouju na Azorih, da je pripravljen razvrednotiti dolar vendar pa v okviru kompleksnih ukrepov glede ureditve trgovinske izmenjave in razbremenitve obrambnih bremen ZDA.

Namestniki finančnih ministrov so se sestali tudi s predstavniki, svetovnega monetarnega sklada, kar govori o tem, da je prišlo do neposrednega posega tudi držav v razvoju, ki so seveda zelo zainteresirane za predvidene rešitve.

Danes so se že čuli glasovi, da sobotni sestanek ne bo tudi zaključni in da bo klub nadaljeval z delom še v nedeljo, kar govori o morebitnih novih težavah. Ostaja pa osnovno vprašanje, za koliko bodo razvrednotili dolar? S tem pa je tudi povezano drugo vprašanje o razvrednotenju, ali o rivalutaciji drugih valut.

Francoski minister za gospodarstvo in za finance Valery Giscard d'Estaing je danes sporočil, da so se na Azorih tudi dogovorili, da bodo ukinili ameriški dodatni 10-odstotni davek, čim bodo urejena monetarna vprašanja. To njegovo izjavo pa je takoj zanikal ameriški zakladni minister, ki je dejal, da bo kaj takega možno šele takrat, kadar bo prišlo do globalnega sporazuma, ki mora zajeti poleg monetarnih tudi druga vprašanja. Očitno prihajajo že do prvih težav in nerazumevanj, morda pa tudi do različnih interpretacij sporazuma, ki sta ga dosegla ameriški in francoski državnik.

Italijanski zakladni minister Ferrari Aggradi je danes prispel v Washington. Pred odhodom je izjavil, da pričakujejo, da bodo lahko dosegli uravnovešeni sporazum, ki bo končal z monetarnimi nejasnostmi. Države Evropske gospodarske skupnosti se bodo predstavile povsem pripravljene, saj so že izdelale postopek za trgovska pogajanja z ZDA kar je tesno povezano z monetarnimi vprašanji in kar vse naj prekine sedanji proces negativnega gospodarskega razvoja.

Ferrari Aggradi je tudi mnenja, da je potrpežljivo in tiho pripravljalno delo privedlo do pozitivnih rezultatov in da je možen sporazum o ključnih vprašanjih. Končno je mnenja, da je treba sedaj doseči ustrezen zaključek, ker čas ne dela v korist nobenega.

SKLEPI SEJE PREDSEDSTVA

Italijanska unija proti nacionalizmu

REKA, 16. dec. — Predsedstvo Italijanske unije za Istro in Reko je na svoji zadnji seji razpravljalo o vlogi in nalogah organizacije v zvezi s sklepi 21. seje predsedstva ZKJ, sklepi 23. seje CK ZKH in sklepi medobčinske konference zveze komunistov Hrvaške za reško področje. V brzojavki Titu je predsedstvo unije ponovno potrdilo svojo brezpogojno pripravljenost, da se bori proti vsem oblikam nacionalizma in šovinizma in da sodeluje v akcijah zveze komunistov pri reševanju vseh vprašanj, ki negativno vplivajo na popolno uveljavljanje enakopravnosti občanov in organizacij italijanske etnične skupine. V poročilu se omenja, da se predsedstvo unije ograjuje od nekaterih ocen o delu organizacije italijanskih unij, prikazanih na medobčinski konferenci zveze komunistov Hrvaške za reško področje in odločno odbija možnost iredentistične opredelitve nekaterih zastopnikov unije. Predsedstvo italijanske unije za Istro in Reko prav tako zavrača vsako primerjavo delovanja Matice Hrvaške z delovanjem unije, ki je, kot se poudarja zraslo v «socialistični revoluciji z voljo komunistične partije Jugoslavije oziroma Hrvaške».

Uspešna policijska preiskava v zagrebškem študentskem domu

ZAGREB, 16. — Organi javne varnosti iz Zagreba so danes po prijavi, da se v študentskem domu «Nina Marković« nahaja mnogo neprijavljenih oseb, med njimi tudi takih, za katero je bila izdana tiralica, opravili danes zjutraj preiskavo v domu in našli v njem 234 oseb, ki nimajo pravice stanovanja v domu, med njimi 163 oseb, ki so nezakonito brez dovoljenja bivale v Zagrebu, eno osebo, za katero je bila razpisana tiralica in 7 oseb, ki so bile zabeležene kot izvršilci raznih kazenskih dejanj in prekrškov. Pri preiskavi so organi poleg tega našli več letakov sovražne vsebine, tri revolverje in več nožev, železnih palic in drugega kladnega orožja. Med 234 osebami, ki so jih pripeljali na postajo milice, je 183 študentov, 26 dijakov in 35 oseb brez stalne zaposlitve. Po sporočilu tajništva javne varnosti iz Zagreba včeraj v mestu ni bilo prekrškov proti redu in miru.

POKRAJINSKI PRORAČUN ODOBREN

Dolgotrajna nočna seja za odobritev pokrajinskega proračuna 1972

Dr. Michele Zanetti je šele po polnoči, po več kot enourni prekinitvi seje, začel odgovarjati na posege svetovalcev - Izjave načelnikov skupin PLI, MSI, KPI in KD

Včerajšnja seja pokrajinskega sveta je vsekakor ena izmed najdaljših, kar jih pomnimo zadnje leto. Trajala je več ur, tako da je predsednik pokrajinske uprave dr. Zanetti začel odgovarjati na posege svetovalcev šele po polnoči in v trenutku, ko pišemo kroniko prvih posegov, še govori.

Pred tem so na predlog demokrstjanskega načelnika Cellija prekinili sejo v poskusu, da bi združili tri resolucije o štiriletnem delovnem načrtu pokrajinske uprave. Svoji resoluciji sta najprej predložili že pred dnevi komunistična in liberalna skupina, včeraj pa se jim je pridružila še resolucija levosredinske koalicije.

Komunisti so tej resoluciji, ki sicer sprejema nekaj njihovih stališč, očitali predvsem meglenost in splošnost, zato je njihov svetovalski načelnik Colli dejal, da bo KPI glasovala «glede na to, kako bo odbor znal sprejeti kritike in predloge levice». Za besedo ga je prijel demokristjan Celli, ki je predlagal — trdeč, da je resolucija leve sredine le osnutek, ki se da tudi spremeniti — naj bi prekinili sejo in poiskali možnost za enoten nastop. Pri tem se je Celli v svojem govoru skliceval tudi na «korektne odnose» med levo opozicijo in levo sredino, iz kakršnegakoli dialoga pa izključil MSI. Tudi liberalci so izrazili svojo pripravljenost na iskanje skupne rešitve, na kar je ob 22.15 bila seja prekinjena. Da so bili razgovori med predstavniki strank verjetno plodni dokazuje dejstvo, da se je četrturna prekinitev podaljšala do 24.15, ko so sejo obnovili.

Najprej je odbornik Sosič (SSL) povedal, da so iz Rima prejeli proračun za tekoče leto, iz katerega so črtali nad 850 milijonov lir stroškov, predvsem tiste, ki zadevajo osebje. Za njim je govoril Zanetti, ki je odgovoril na posege svetovalcev v proračunsko razpravo.

V razpravo so sinoči, pred prekinitvijo seje, posegli svetovalci Sanzin (PLI), Busà (MSI), Colli (KPI) in Celli (KD).

Sanzin je dejal, da bo glasoval proti proračunu, da pa nameravajo liberalci voditi konstruktivno politiko. S tem se je, seveda, jasno ogradil od stališč misovske opozicije, ki je prejudicialnega značaja.

Colli (KPI) je grajal odbor, ker da ne zna najti prave vloge pokrajini. Ta mora — po njegovem — biti spodobudnik za politične akcije pred državo in deželo za stvarne ukrepe v korist tržaškega gospodarstva in slovenske manjšine. V tem pogledu je po kratki oceni Colombovih izjav delegaciji slovenske manjšine polemiziral z demokristjani, da so Colombova stališča v resnici stališča tržaške KD. V zvezi s trditvijo KD, da namerava tudi nadalje delati v korist Slovencem, pa jih je pozval, naj posredujejo, da bosta zakona o slovenski manjšini prišla čimprej v razpravo v parlamentu, sicer pa lahko tudi KD da zakonske pobude.

Na to mu je odgovoril Celli (KD), rekoč, da je njegova stranka za nemoten razvoj slovenske manjšine in v tem pogledu zagovarja izpopolnitev italijanske zakonodaje, kakor tudi administrativne ukrepe v korist Slovencem.

Ob 1.30 je bil proračun odobren z glasovi levega centra (13), proti so glasovali KPI, MSI in PLI (11). Sklepno resolucijo so odobrili levi center, KPI in PLI, proti pa MSI. Za sprejem programskega načrta so glasovali levi center, vzdržali so se KPI in PLI, proti pa je glasoval MSI.

Slov. akademiki proti fašističnim provokacijam

Sinoči se je sestalo v Gregorčičevi dvorani večje število tržaških akademikov, ki so razpravljali o fašističnih provokacijah na univerzi in o vlogi slovenskih naprednih akademikov.

Po uvodnih besedah, s katerimi so na kratko orisali razvoj političnih dejavnikov na univerzi v zadnjih letih in predvsem nastanek študentskega gibanja in poraz fašističnih sil, se je pričela zanimiva debata iz katere je bilo razvidno, da se spet porajajo škvadristične provokacije in da je namen tega delovanja ustvariti nered na univerzah, tako da lahko nastopijo fašisti kot «branilci reda» — seveda tistega, ki so nam ga vtepali, ko so bili na oblasti. Temu se morajo upreti vsi akademiki, posebno pa še slovenski, ki se morajo aktivno vključiti v obstoječe antifašistične organizacije. Poleg tega pa bi bilo primerno, če bi se spet zbirali v svoji organizaciji, kot je bil pred leti a. k. «Jadran». Če je vloga tistega kluba zaostala za zgodovinskimi razmerami, je pač treba poiskati novih organizacijskih oblik, ki naj pripomorejo k osveščanju slovenske mladine.

Podobni sestanki bodo še v prihodnosti, seveda z upanjem, da se jih bo udeležilo še več akademikov, posebno mlajših.

DECEMBER 1941 - DECEMBER 1971

Pred tridesetimi leti so pod fašističnimi streli padli slovenski antifašisti, ki jih je posebno sodišče obsodilo na smrt:

PINKO TOMAŽIČ, SIMON KOS, VIKTOR BOBEK, IVAN IVANČIČ, IVAN VADNAL

V spomin na ta dogodek bo v nedeljo, 19. decembra, ob 15. uri, **na openskem strelišču, na kraju mučeniške smrti**

spominska svečanost

Ob tej priložnosti bo v Prosvetnem domu, Narodna ulica 51, dokumentarna razstava.

Udeležite se!

Pripravljalni odbor
ANPPIA, ANPI, ANED, FIAP

IZ POSEGA SVETOVALCA SLAVKA ŠTOKE (KPI) O PRORAČUNU 1972

Pokrajina naj skrbi za gospodarska in kulturna vprašanja Slovencev

Ocena obiska pri Colombu - Za zaščito Krasa, okolja in ljudi - Regulacijski načrt in razvoj naših vasi

O vprašanjih slovenske narodne manjšine in nalogah pokrajine v tem okviru je v proračunski razpravi spregovoril tudi svetovalec KPI Slavko Štoka.

V začetku je dejal, glede na sporočilo predsednika Zanettija, da se strinja z njim v oceni važnosti prvega srečanja nekega odposlanstva slovenske narodne manjšine s predsednikom vlade. Štoka je najprej poudaril, da je bilo odposlanstvo izraz enotnosti slovenske manjšine. Poudaril je tudi dejstvo, da je do sprejema prišlo z enoletno zamudo, v trenutku ko se parlament pripravlja na zamenjavo predsednika republike in ko je tudi vladi zapadel mandat. Negativni so po njegovi sodbi tudi odgovori posl. Colomba na vprašanja delegacije, saj ne vsebujejo stvarnih obvez.

KPI zato sodi, da je pozitivna enotnost Slovencev v nastopu pri predsedniku vlade, od katerega so zahtevali jasnih obveznosti za uresničitev temeljne manjšinske zaščite, istočasno pa negativno ocenjuje odgovore vlade na te zahteve.

Štoka je zato dejal, da morajo biti vprašanja Slovencev stalno prisotna v razpravi pokrajinskega sveta, kot jih postavlja KPI, na pobudo katere je v začetku leta bila sprejeta pomembna načelna resolucija o Slovencih. S to resolucijo je pokrajinski odbor sprejel natančne obveze in Štoka ga je pred kratkim spet opozoril na to s pismenim vprašanjem. Gre za organizacijo pomembne konference o manjšinskih vprašanjih. Pa tudi za osebje, ki naj pozna slovenščino.

Štoka se je nadalje dotaknil nekaterih proračunskih postavk. Ugotovil je, da bo pokrajina do leta 1973 zgradila otroške vrtce in jasli v Naselju Sv. Sergija in Nabrežini. Štoka je zahteval, naj v teh vrtcih organizirajo ločene slovenske sekcije.

Štoka je s harmoničnim razvojem slovenskega prebivalstva povezal tudi vprašanje Krasa, njegovega gospodarskega, narodnostnega in kulturnega razvoja. V ta namen bi morala pokrajina dati pobudo za širšo koordinacijo z zainteresiranim prebivalstvom in kraškimi občinami.

Ohranitev Krasa pa je povezana, trdi Štoka, z naravnim razvojem specifične kmetijske dejavnosti. Do tega zaključka je prišla tudi mešana jugoslovansko italijanska konferenca ob koncu letošnjega «kraškega tedna» v Repentabru. Zato pa je treba kmetijski razvoj Krasa uskladiti z urbanističnimi in družbenogospodarskimi načrti.

Štoka je tudi zahteval, naj pokrajina poseže in zagotovi, da bodo čimprej razpisane volitve v kmečko bolniško blagajno.

Posebej je Štoka omenil odprto vprašanje tržaškega regulacijskega načrta, ki na Krasu onemogoča vsakršen naravni razvoj vasi, ki jih zapira v sedanje okvire in uresničuje nesprejemljive «rezervate», ki se niti demografsko ne morejo razvijati.

Pokrajina bi morala zahtevati od tržaške občinske uprave, naj izdela za Kras podroben načrt in naj iz regulacijskega načrta črta možnost kompleksnih gradenj na površinah 100 tisoč kvadratnih metrov. Okoli vasi naj se razvije «demografski» pas, ki naj omogoči naravni razvoj (v gradbenem smislu) vasi, obenem pa onemogoči špekulacije.

Vse kaže, je dejal Štoka, da tržaška občinska uprava sploh ni naročila študije o podrobnem načrtu za Kras.

Štoka je zaključil svoj poseg z ugotovitvijo, da so vprašanja slovenske narodne skupnosti, Krasa, kmetijstva, kulture itd vprašanja sožitja med Italijani in Slovenci, torej vprašanja vseh demokratičnih sil. Nobena stranka antifašistične narave, ki se sklicuje na ustavo, ne sme prezreti teh vprašanj, še posebej pa jih ne sme prezreti pokrajinska uprava, ki je vedno trdila, da zastopa interese vsega prebivalstva.

Poročilo dr. Štoke o delovanju LSS v letošnjem letu

V sredo 15. decembra se je sestal na redni seji svet Slovenske skupnosti. Predsednik dr. Harej se je najprej — kot smo že poročali — spomnil obletnice razsodbe posebnega sodišča ter ustrelitve petih slovenskih junakov na Opčinah pred 30 leti. Prisotni so njihov spomin počastili z enominutnim molkom.

Politični tajnik dr. Štoka je nato razvil daljše sporočilo o delovanju Slovenske skupnosti v tem letu, to se pravi od podpisa spomenice Slovencev vladnemu predsedniku Colombu do obiska pri njem 2. decembra letos. V tem obdobju je bilo storjeno marsikaj pozitivnega za našo slovensko narodnostno skupnost tudi po prizadevanjih Slovenske skupnosti. Vprašanj, ki jih je Slovenska skupnost obravnavala in rešila v tem letu, je precej, od govora v slovenščini po italijanski televiziji do primernega zastopstva v rajonskih konzultah, od podpor slovenskim kulturnim in prosvetnim organizacijam do sestave osnutka za zakonsko zaščito Slovencev. Z zavzetostjo se je Slovenska skupnost lotila priprave obiska slovenske delegacije pri Colombu. Slovenska skupnost pozitivno ocenjuje dejstvo, da so Colombu šli Slovenci kot subjekt svojih zahtev, ter kot zastopniki političnih skupin in kulture. Poročilo tajnika Slovenske skupnosti je svet odobril soglasno.

Ob koncu je Štoka nakazal še nekatere probleme, ki čakajo na ugodno rešitev. Posebno pa se je ustavil ob nujnosti, da Slovenska skupnost pri prihodnjih tržaških občinskih volitvah napne vse sile za izvolitev še drugega svojega svetovalca v občinski svet.

Na sinočnjem občnem zboru

Izvoljen novi odbor p.d. «Valentin Vodnik»

Sinoči je bil v Dolini občni zbor prosvetnega društva «Valentin Vodnik». Udeležilo se ga je lepo število članov in prijateljev, med katerimi so bili tudi predstavniki društva «Slovenec» iz Boršta, «Prešeren» iz Boljunca, «Franc Venturini» od Domja in športnega društva Breg. Slovensko prosvetno zvezo je na občnem zboru zastopal tajnik, Mirko Kapelj. Po običajnih poročilih je bil izvoljen nov pomlajen odbor. Za predsednika je bil izvoljen Vojteh Lovriha, za tajnika Dino Lovriha, blagajnik je Viljen Slavec, gospodar Pavel Foraus, odborniki pa so: Vivian Sancin, Vojko Lovriha, Rado Sancin, Rudi Korošec, Jordan Kuzmič, Nerina Švab, vojko Kocjančič — dosedanji predsednik, Drago Slavec. Daljše poročilo o občnem zboru, ki je lepo potekal, bomo objavili v jutrišnji številki.

Majdi in Eliodoru Gregori se je 13. t.m. rodila

NATAŠA

Sorodniki in znanci prisrčno čestitajo staršema in želijo Nataši obilo sreče v življenju.

ZDRUŽENJE STARŠEV DIJAKOV državnega znanstvenega liceja v Trstu vabi starše in tiste, ki se zanimajo za problematiko mladostništva, na predavanje z naslovom: **Otrokova pot do mladostništva.** Predaval bo prof. **Franc Pediček.**

Predavanje bo **danes, 17. dec.** v telovadnici na Vrdelski cesti št. 13. Začetek ob **20. uri.**

MLADINSKI KROŽEK — TRST

vabi jutri, 18. t.m. ob 18. uri v Gregorčičevo dvorano, Ulica Geppa 9, kjer bo prof. Samo Pahor predaval o:

PRIMORSKIH SLOVENCIH V DESETLETJU 1918-28

Predavanju, ki je dandanes še posebno aktualno, bo sledila debata, nato pa ples.

Vstop prost.

Razna obvestila

Združenje staršev otrok osnovne šole pri Sv. Ivanu v Trstu prireja danes, petek, 17. decembra 1971 popoldne ob 17. uri predavanje znanega slovenskega pedagoga prof. Franceta Pedička iz Ljubljane, ki bo govoril o pedagoških problemih pri vzgoji otrok. Predavanje, ki bo zaključilo tečaj za starše, bo v prostorih svetoivanske osnovne šole v Ul. Caravaggio 4.

GLASBENA MATICA TRST

Četrti abonmajski koncert

V nedeljo, 19. decembra ob 17. uri v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4

ZBOR IN ORKESTER CONSORTIUM MUSICUM

iz Ljubljane

G. F. HANDEL: MESIJA
Oratorij za soli, zbor in orkester

Solisti:
Marija Gorenc, sopran
Milka Evtimova, alt
Mitja Gregorač, tenor
Jože Stabej, bas

Orgle: Tone Potočnik
Dirigent: MIRKO CUDERMAN

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29 — tel. 418605) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom
Saša Škufca

TRNULJČICA

Pravljica v treh dejanjih

Scena: Demetrij Cej
Kostumi: Marija Vidauova
Pesmi: Miroslav Košuta
Režija MARIO URŠIČ

v torek, 21. decembra ob 15.30
v sredo, 22. decembra ob 15.30

Prodaja vstopnic vsak delavnik od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav.

AMATERSKI ODER PROSEK - KONTOVEL

priredi v nedeljo, 19. decembra v Prosvetnem domu na Proseku ob 16. uri Budakovo veseloigro v treh dejanjih

«KLOPČIČ»

Vljudno vabljeni!

V počastitev spomina 30. obletnice žrtev drugega velikega tržaškega procesa, priredi prosvetno društvo SLAVKO ŠKAMPERLE v dvorani na stadionu «1. maj», jutri, 18. decembra ob 21. uri, vokalno-instrumentalni

koncert

Sodeloval bo harmonikarski ansambel MIRAMAR pod vodstvom prof. Oskarja Kjudra in pevski zbor p. d. PRIMOREC iz Trebč, pod vodstvom Cezarja Možine.

Vabljeni vsi člani in prijatelji društva!

Odbor

SPD TABOR

V soboto, 18. t.m. ob 21. uri bo v Prosvetnem domu na Opčinah predaval domačin VIDKO VREMEC o

II. TRŽAŠKEM PROCESU

Spominska razstava bo odprta v soboto od 20. ure dalje, v nedeljo pa od 14. ure dalje (zaren med proslavo na strelišču).

PD «FRANCE PREŠEREN» V BOLJUNCU

predvaja danes, 17. t. m. ob 18. uri v srenjski hiši mladinski barvni film

BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA

I., II. in III. nadaljevanje)

Vljudno vabljeni, posebno otroci!

Včeraj-danes

Danes, petek, 17. decembra
LAZAR

Sonce vzide ob 7.40 in zatone ob 16.22. — Dolžina dneva 8.42. — Luna vzide ob 7.38 in zatone ob 15.47.

Jutri, sobota, 18. decembra
RADKO

Vreme včeraj: najvišja temperatura 5,8 stopinje, najnižja 4,9, ob 19. uri 5,2 stopinje, zračni pritisk 1033 mb. stanoviten, veter 4 km na uro, severozahodnik, vlaga 91-odstotna, nebo pooblačeno s slabo vidljivostjo, morje mirno, temperatura morja 10,7 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 16. decembra 1971 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo je 9 oseb.

Umrli so: 93-letna Emma Cavalcante vd. Vatta, 72-letni Francesco Bucer, 69-letni Mario Hafner, 33-letna Liliana Pavan por. Bernazza, 64-letna Eleonora Wrulich por. Auter, 71-letni Simeone Predonzani, 84-letna Giovanna Lorenzutti vd. Miani, 48-letna Alma Gregori vd. Zigante, 75-letni Giovanni Cepparo.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Esculapio, Ul. Roma 15; INAM - Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Ala Maddalena, Istrska ulica 35; Chiari - Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.50)

Busolini, Ul. P. Revoltella 41; Pizzul - Cignola, Korzo Italija 14; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.

Gledališča

VERDI

Jutri zvečer ob 20.30 za red C v parterju in ložah ter za red B na galerijah in balkonih zadnja predstava Rossinijeve opere «Mojzes» z baletnimi vložki v koreografiji Andrea Prokowskega. Dirigent Lamberto Gardelli. Režija Carlo Piccinato. Protagonist Malcolm Smith. Zbor je uvežbal Gaetano Riccitelli.

V nedeljo ob 16. uri tretja predstava Puccinijeve opere «Turandot». Dirigent Luigi Toffolo. Režija Aldo Mirabella Vassallo. Izvajalci isti kot pri prejšnjih predstavah. Predstava velja za dnevni red v vseh prostorih.

Pri blagajni gledališča (tel. 23988) se nadaljuje prodaja še razpoložljivih vstopnic za obe predstavi.

POLITEAMA ROSSETTI

Danes ob 21. uri «Isabella, ljubosumna komedijantka» z Valerio Moriconi v glavni vlogi. Predstavi še jutri ob 21. uri in v nedeljo ob 16.30 in ob 21. uri.

AVDITORIJ

Danes ob 21. uri za ciklus «Gledališče danes» predstava Maria Riccija «Kralj Lear, po zamisli velikega teatra Williama Shakespeara». Nastopa skupina «O 15». Protagonisti te avantgardne postavitve shakespearjanske tragedije so Angela Diana, Gabriella Toppani, Maria Carla Renzi, Lillo Monachesi, Carlo Montesi in Claudio Privitera. Predstava, ki se poslužuje raznih izraznih sredstev (zvoki, luči, lutke, filmske in diapozitivne projekcije), je bila sprejeta z navdušenjem po Italiji pa tudi v Franciji, Veliki Britaniji in na Nizozemskem. Predvideni sta ponovitvi jutri in v nedeljo, že v ponedeljek pa bo skupina «Il Collettivo», vedno za ciklus «Gledališče danes», uprizorila Morettijevo igro «Proces proti Giordanu Brunu» v režiji Jose Quaglia.

Kino

Nazionale 15.30 «Il caso Mira Breckinridge», Raquel Welch, John Huston, Mae West. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 15.30 «Il giorno dei lunghi fucili». Prepovedano mladini pod 18. letom.

Eden 16.00 «Trastevere». Nino Manfredi, Rossana Schiaffino, Vittorio De Sica, Vittorio Caprioli. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Grattacielo 16.00 «Incontro». Florinda Bolkan, Massimo Ranieri. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Excelsior 16.00 «La più bella storia di Dickens», Albert Pinney, Edith Ewans, Keneth Moore. V barvah.

Ritz 16.00 «Già la testa». Barvni film Sergia Leone. Rod Steiger in James Coburn. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Alabarda 16.30 «I segreti delle città più nude del mondo». Prepovedano mladini pod 18. letom. Barvni film.

Aurora 16.30 «Detenuto in attesa di giudizio». Alberto Sordi. Barvni film.

Impero 16.30 «Armiamoci e partite», Franco Franchi in Ciccio Ingrassia. Barvni film.

Cristallo 21.15 «Zmenek s strip-teasom in z najbolj mikavnimi zvezdami sveta». Revija.

Capitol 16.30, 19.15, 22.00 «Il piccolo grande uomo». Dustin Hoffman. Sa je Dunaway. Barvni film.

Moderno 16.30 «Pelle di bandito», Ugo Cardea in Giuliano Disperati.

Vittorio Veneto 16.00 «Billy Jack», Tom Laukilin. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ideale 16.00 «Sledge». James Ganner, Laura Antonelli. Barvni film.

Astra 16.30 «Ciccio e Franco sul sentiero di guerra». V barvah. Franco Franchi in Ciccio Ingrassia.

Abbazia 16.00 «Avventura nella giungla». Margaret Brooks in Louis Gosset. Barvni film.

Odbor za postavitev spomenika padlim v NOB iz Škednja, s Kolonkovca in od Sv. Ane sklicuje danes ob 20.30

SESTANEK

svojcev padlih partizanov in aktivistov.

Ker so na dnevnem redu važne odločitve, vabimo k številni udeležbi.

Odbor

Kdor je na sinočnji proslavi v Kulturnem domu zamenjal plašč (loden zelene barve), naj se javi na tel. štev. 763751 (Volk).

Šolske vesti

V okviru splošnega izobraževanja prireja ravnateljstvo znanstvenega liceja «France Prešeren», s sodelovanjem združenja staršev, dvoje predavanj za dijake. Predavanji bosta v petek, 17. in v soboto, 18. decembra po pouku. Naslov predavanj: «Spoznavaj sam sebe».

Izleti

SPDT prosi izletnike, ki so se prijavili za zimovanje v Kranjski gori, naj se oglasijo v Ul. Geppa 9 čimprej zaradi poravnave.

SPDT priredi v nedeljo, 26. decembra in v nedeljo, 2. januarja avtobusna izleta v KRANJSKO GORO. Cene: 1.600 lir (člani) in 1.800 (nečlani). Poravnava ob vpisu. Vpisovanje v Ul. Geppa 9/II.

Darovi in prispevki

Marija Kobal daruje 2000 lir za spomenik Pinku Tomažiču.

Ob 14. obletnici smrti Bruna Ivančiča daruje žena 3000 lir za PD «Slovenec».

S SEJE VODILNEGA ODBORA LUŠKE USTANOVE

Nedavna stavka pristaniščnikov povzročila zamudo 8.000 ton prometa

Dne 21. decembra pogajanja v Rimu - Luka bo nabavila novo mehanizacijo - Dr. Franzil o obisku tržaškega odposlanstva v Sofiji

Na nedavni seji vodilnega odbora Neodvisne ustanove za tržaško luko je predsednik Franzil poročal o obisku tržaškega odposlanstva v Sofiji. V glavnem mestu Bolgarske so se tržaški gospodarstveniki sestali s predstavniki tamkajšnjih gospodarskih in političnih krogov; med pogovori so vzeli v pretres zlasti možnosti za povečanje bolgarskega tranzita čez tržaško luko. Bolgari so v tej zvezi pokazali zanimanje predvsem za blagovni promet v smereh Bolgarija - južna in srednja Amerika, Perzijski zaliv in severni Atlantik, tržaško odposlanstvo pa je v tej zvezi nanizalo olajšave, ki bi jih tržaška luka lahko nudila bolgarskim operaterjem, in orisalo nove pobude za hitrejši cestni promet v neposrednem tržaškem zaledju.

Dr. Franzil je nadalje poročal o svojem potovanju na Sicilijo, kjer se je z nekaterimi drugimi operaterji iz Trsta sestal s predstavniki catanijske družbe Sicilcontainers. Med štiridnevnim bivanjem na otoku so si tržaški gostje ogledali luke Catania, Messina in Palermo ter se sestali s predstavniki deželne uprave, trgovinskih zbornic in luških oblasti. Na sestanku v Catanii je bila izražena želja, naj bi med Trstom in Sicilijo uvedli redno trajektno progo, na kateri bi plule sodobne ladje, ki bi dovažale južno sadje in povrtnino v Trst, od koder bi blago potovalo naprej po kopnem v posamezna tržišča srednje Evrope.

Predsednik je nato omenil, da se je zaradi stavke pristaniščnikov v zadnjem času občutno zataknilo delo v luki. Nekatere ladje so odplule, ne da bi vkrcale oziroma izkrcale blago, tako da je luka praktično zamudila približno 8.000 ton prometa in odpravo 30 tovornjakov, ki so čakali na vkrcanje. V zvezi s stavko je dr. Franzil dejal, da se bo 21. decembra sestal v Rimu osrednji odbor za pristaniško delo, ki posluje v okviru ministrstva za trgovinsko mornarico, da bi pregledal po eni strani zahteve prizadetega delavstva, po drugi pa predloge luških koristnikov.

Vodilni odbor je vzel tudi v pretres vprašanje novih olajšav, ki jih predvidevata zakona štev. 336 in štev. 824 za bivše bojevnike. Norme so bile v glavnem sprejete, za nekatere nejasnosti v zakonskem besedilu pa bo vodstvo luke vprašalo podrobnejša pojasnila na pristojnem ministrstvu.

Na koncu je odbor sprejel predlog o nabavi nove mehanizacije za manipulacijo kontejnerjev v luki.

Zapora ceste Nabrežina-Šempolaj

Dne 17. t. m. bodo uslužbenci avtonomne ustanove državnih železnic obnavljali tračnice na železniškem prehodu pri km 16+837 na progi Trst center - Opčine ob pokrajinski cesti Nabrežina - Šempolaj. Delo bo potekalo v dveh fazah, ker bodo morali delavci obnavljati posebej vsak tir v časovnem presledku 8 do 10 dni. Zaradi dela, ki bo trajalo približno 9 ur (predvidoma od 8. do 17. ure), bo seveda popolnoma prekinjen cestni promet. Ker spada delo med javno koristne, je predsednik tržaške pokrajine ukazal na osnovi čl. 3. enotnega besedila norm o cestnem prometu, naj se dne 17. 12. 1971 od 8. do 17. ure popolnoma prekine promet na pokrajinski cesti Nabrežina - Šempolaj ob zaporniceh pri km 16+837 na progi Trst - center - Opčine.

Z OGLEDOM TOVARNE VETROBEL

Zaključen petdnevni obisk jugoslovanskih steklarjev

Ogledali so si tovarne v Brescii, Alessandrii in Pesaru
Družba Intertemper se uveljavlja na jugoslovanskem trgu

Skupina 35 predstavnikov jugoslovanskih tovarn, ki se ukvarjajo s predelavo stekla, je včeraj zaključila v našem mestu petdnevno potovanje po Italiji. Na povabilo tržaške družbe Intertemper, ki se v zadnjem času uveljavlja kot izvoznik steklarskih izdelkov in ustrezne mehanizacije na jugoslovansko tržišče, so si jugoslovanski strokovnjaki na potovanju ogledali obrat Temperglas v Brescii, tovarno elektromehaničnih naprav Bovone pri Alessandrii v Piemontu, obrat Ilva-Specchi v Pesaru ter tovarno ravnega stekla Vetrobel v Trstu.

V jugoslovanskem odposlanstvu so bili predstavnik gospodarske zbornice iz Beograda Berger, gospodarske zbornice iz Ljubljane Šinkovec, ravnatelj jugoslovanskega združenja stekla in Prica in številni voditelji steklarskih obratov iz vseh šestih republik. Namen obiska je bil, seznaniti jugoslovanske industrijce z zadnjimi tehnološkimi dosežki italijanske industrije in navezati tesnejše poslovne stike z jugoslovanskimi gospodarskimi organizacijami. Družba Intertemper je v zadnjih dveh letih prodrla na jugoslovansko tržišče, kateremu dobavlja zlasti steklo in steklarske proizvode. Vrednost izvoza stalno narašča ter naj bi prihodnje leto, ko bo tudi zadnji obisk rodil pričakovane sadove, dosegla približno milijardo lir. V zameno tudi italijanska industrija uvaža steklarske proizvode iz Jugoslavije, in sicer predvsem proizvode steklarske industrije iz Pančeva. Družba Intertemper je postavila zaloge svojega blaga v svobodnih carinskih conah v Beogradu in Kopru, sedaj pa namerava razširiti to pobudo tudi na Skopje in Split. V prihodnje namerava stopiti z jugoslovansko steklarsko industrijo tudi v nove oblike sodelovanja, predvsem v industrijsko - tehnično sodelovanje, ki naj bi omogočilo skupno italijansko - jugoslovansko proizvodnjo steklarskih izdelkov in prodor na tretja tržišča.

Intertemper meni, da nudi jugoslovansko tržišče velike možnosti za nadaljnji razvoj izvoza italijanskih steklarskih izdelkov. Kakor sta naglasila na včerajšnji konferenci v časnikarskem krožku njen predstavnik Novalio in predstavnik družbe Temperglas Finocchiaro, uvaža Jugoslavija samo za zamenjavo razbitih avtomobilskih šip do 300-400 milijonov lir stekla na leto. Italijanski izvoz pa precej otežuje bankarska politika, saj so današnji pogoji pri kreditiranju izvoza neugodni in omejevalni. Konference so se poleg časnikarjev in gospodarstvenikov udeležili tudi načelnik oddelka za zunanjo trgovino pri generalnem vladnem komisariatu za Furlanijo - Julijsko krajino dr. Parisi ter zastopniki bančnih zavodov Banco di Roma, Banca Antoniana in Istituto Bancario Italiano.

Pedagoško predavanje v Kulturnem domu

Danes, 17. decembra ob 17.30 bo predaval v mali dvorani Kulturnega doma prof. Mirko Lužnik O POUKU V SODOBNI ŠOLI. Prof. Lužnik je že predaval na seminarju za šolnike v Trstu ter žel splošno priznanje. Zaposlen je na Zavodu za šolstvo SRS v Ljubljani.

Na zanimivo predavanje vabi Sindikat slovenske šole profesorje in učitelje, učiteljiščnike in vse one, ki jim je šola pri srcu.

NA POBUDO PREFEKTURE

Krompir in hruške po znižanih cenah

V okviru pobud prefekture za zadrževanje naraščanja cen prehrambenim proizvodom, bodo grosisti in trgovci na drobno s povrtninami in sadjem začeli od danes dalje prodajati znatno količino krompirja vrste Desiree po 50 lir za kilogram in hrušk vrste Kaiser po 100 lir za kilogram.

Ta prodaja, na katero je pristala večina prodajalcev na drobno, bo javljena z ustreznimi opozorili v trgovinah samih, ki se bodo glasila «Združenje trgovcev na drobno. Ta trgovina sodeluje pri kampanji za zadrževanje cen, za katero je dala pobudo tržaška prefektura». Iz sporočila prefekture ni razvidno, če bodo ti napisi tudi v slovenščini

Štiri milijone lir škode zaradi požara v stanovanju

Plameni, ki so včeraj okoli 6. ure izbruhnili iz peči na kerozen, so bliskovito zajeli stene veže in se nato razširili v kuhinjo in sobo stanovanja prof. Karmen Renko v I. nadstropju Ul. Puccini 8. Ko je Renkova spoznala, da sama ne bo kos plamenom, je poklicala telefonsko številko 113, istočasno pa je zbudila otroke v sosednem stanovanju in opozorila stanovalce nad njo na nevarnost. Prav zaradi njenega prisebnega posega se stanovalcem ni zgodilo ničesar, niti 90-letni upokojenki Rosi Vattovani, katero so gasilci našli v močno zadimljeni sobi. Priletni ženski so pomagali na balkon, kjer se je opomogla od dima in tudi od strahu. Gasilci so kmalu pogasili plamene v stanovanju, kjer se je zaradi vročine hladilnik dobesedno stopil. Pohištvo je bilo skoraj v celoti uničeno. Cenijo, da je škode za 3 do 4 milijone lir.

OBJAVLJEN DEŽELNI GOSPODARSKI PREGLED

Kmetijska proizvodnja 1970 presegla 114 milijard lir

Še vedno preveč negospodarskih posestev
Upadanje števila zaposlenih v kmetijstvu

Deželno odborništvo za načrtovanje je objavilo gospodarski pregled o kmetijski letini 1970. Iz njega izhaja, da se je vrednost pridelka in proizvodnje, na razpolago za prodajo, povečala v primeri z letom 1969 za 17,5 odst. in dosegla 114 milijard 274 milijonov lir. Popis kmetijstva, ki so ga izvedli v letu 1970 kaže, da se je v zadnjem času občutno skrčilo število kmetijskih posestev ter da so se vzporedno povečale njihove poprečne razsežnosti. Spolovinarstvo je nazadovalo, v zameno pa se je okrepilo neposredno obdelovanje zemlje.

Kmetijskih in gozdarskih posestev so skupno našteli 82.359, to je približno 20 odst. manj kakor ob prejšnjem popisu leta 1967. Na vsako posestvo odpade približno 8 ha, medtem ko jih je leta 1961 odpadlo 6. Na vsakem posestvu je lani delalo poprečno po 1,3 moči, skupno torej 62.200 ljudi, kar ustreza 13,5 odst. vseh zaposlenih deželanov. V primeri z letom 1969 se je število ljudi, zaposlenih v kmetijstvu, skrčilo za 4.000 enot.

Pregled ugotavlja, da so razsežnosti kmetijskih posestev v Furlaniji - Julijski krajini še vedno neustrezne, saj jih le manjši del dosega «idealne» dimenzije. To je krivo, da kosmati dohodek na zaposlenega v kmetijstvu še vedno ne dosega polovice ustreznega dohodka v industriji. V Lombardiji, na primer, sta si dohodka skoraj enaka. Deželna kmetijska politika gre prav za tem, da bi izenačila dohodke v različnih gospodarskih dejavnostih.

Pregled dalje navaja, da se je pridelek žita v letu 1970 povečal za 19,9 od sto v primeri z letom 1969. Živinoreja je povečala proizvodnjo za 17,2 od sto ter dosegla vrednost 65 milijard 351 milijonov lir. Trgatev je vrgla 40,6 od sto več kakor jeseni leta 1969: v kleteh naše dežele so predelali 1,697.000 stotov grozdja in pridobili 1,097.300 hl vina, ali 31 od sto več kakor v letu 1969. Tudi sadje je dobro obrodilo, medtem ko sta sladkorna pesa in tobak rodila slabše kakor prejšnje leto. V letu 1970 je skupna vrednost odobrenih kmetijskih posojil dosegla 30 milijard 220 milijonov lir, to je 6,3 od sto več kakor v letu 1969.

Cvetličarne odprte tudi ob nedeljah

Združenje tržaških trgovcev sporoča, da bodo cvetličarne na Tržaškem v nedeljo, 19. decembra, normalno zaprte. Naslednje nedelje do konca leta pa bodo v dopoldanskih urah odprte.

Izmišljene prijave o bombah na šolah

Nesramni neznanci so se tudi včeraj oglasili po telefonu. Že predvčerajšnjim je vse graje vreden človek z lažno vestjo, da je z obalne ceste zgrmel avtobus s 50 potniki, alarmiral policijo, zaradi česar so na kraj zdrveli policijski avti, gasilska dvigala, rešilni avti, motorni čolni pomorske policije in luškega poveljstva in celo letalo. Seveda nesreče ni bilo.

Včeraj pa je nekdo kar dvakrat obvestil policijo o domnevnih bombah najprej v navtični šoli in nato v podružnici zavoda «Carli» v Ul. Ginnastica. Na srečo bomb ni bilo. Kasneje je nekdo ponovno telefoniral in opozoril policijske organe, da je bila vest o bombah v zavodu «Carli» le šala nekega študenta.

Včeraj so se mudili v Trstu komercialni direktor češkoslovaške letalske družbe ČSA J. Hlavka, predstavnik družbe v Italiji L. Weidner in g. Jakosova. Na razgovoru, ki so ga imeli s podpredsednikom deželnega odbora in odbornikom za turizem Morom, so češki gostje načeli vprašanje čartrskih poletov med Češkoslovaško in Ronkami v turistični sezoni 1972

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

V Sesljanu je do smrti povozil priletno žensko

Z možem se je ustavila v bližnjem gozdičku, nato pa šla v vas po sendviče - Pred pretorjem vročekrvna prepirljivca

Zgodaj popoldne 22. julija letos je 69-letna Marija Ambrosi por. Zorzet iz Begliana pri Tržiču prečkala na prehodu za pešce v Sesljanu, nasproti bara «Inter», cestišče, ko jo je podrl fiat 1100, s katerim je iz Devina privozil 35-letni Guido Costenaro iz Bassana del Grappa. Sunek je bil tako močan, da je žensko vrglo za nekaj metrov naprej na cestišče, kjer je nezavestna obležala. Kmalu je bil na mestu tudi rešilni avto RK, ki je odpeljal ranjenko v bolnišnico. Tu so jo zaradi pretresa možganov, globoke rane po desnem bedru, odrgnin po telesu in komolcih ter zloma desne stegnenice in pa leve noge sprejeli na ortopedski oddelek s pridržano prognozo. A žal so bile vse zdravniške nege zaman in ženska je kmalu po sprejemu v bolnišnico izdihnila.

Costenara so z utemeljitvijo, da je zaradi nepazljivosti in nagle vožnje zakrivil žensko smrt, obdolžili nenamernega umora in ga pod obtožbo prijavil sodnim oblastem. Na včerajšnji razpravi pred tržaškim kazenskim sodiščem (preds. Ligabue, tož. Tavella, zapis. Mastrolilo) je bil Costenaro prisoten. Obtoženec je dejal, da je na poti iz Devina proti Sesljanu vozil z zmerno hitrostjo, ker je menil, da je kmalu ostal brez bencina. Žensko je zagledal šele pred vetrobranom. Le-ta naj bi se po obtoženčevih trditvah nenadoma pojavila med dvema parkiranima avtomobiloma in skoraj v teku prečkala prometno cestišče.

Na zaslišanje so pozvali tudi ženskinega moža, Oresta, ki se je predstavil kot prizadeta stranka in katerega interese je zagovarjal odvetnik Filograna. Povedal je, da sta se z ženo pripeljala z avtobusom iz Gradeža v Sesljan in se sklenila ustaviti za nekaj časa v bližnjem borovem gozdičku. Ko sta se dodobra nastanila, je žena sklenila stopiti za trenutek v vas po nekaj sendvičev. Ker pa je ni bilo dolgo nazaj, je moža zaskrbelo, kaj je z njo, in tako tudi sam šel pogledat. V Sesljanu je izvedel za žalostno novico.

Javni tožilec dr. Tavella je predlagal za obtoženca 1 leto in 6 mesecev zaporne kazni ter odvzem vozniškega dovoljenja za 1 leto, branilca odvetnika Amodeo in Maurelka pa oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov ali vsaj najnižjo kazen. Sodniki so prisodili Costenaru pogojno in brez vpisa v kazenski list 1 leto zapora ter mu odvzeli vozniško dovoljenje za dobo 9 mesecev.

* * *

Tržaški okrožni sodnik dr. Burattini je včeraj sodil 56-letnega Michela Rossija iz Ul. Denza 8 in 44-letnega Narcisa Rossa iz Ul. Sorgente 3, ki sta si zvečer 21. julija lani v baru «Excelsior» izrekla vsega, kar pozna besednjak žaljivk...

Rossi naj bi najprej očital Rossu, da ga je po krivem poslal v zapor, Rosso pa naj bi pri tem obdolžil žaliti Rossija, da je «hlapec gospodarjev, begunec, svinja» in podobno.

Zanimivo je tudi, kako se je pravzaprav vse skupaj pričelo. Omenjenega večera se je Michele Rossi pripeljal z avtom do bara «Excelsior», stopil v lokal in pričel žaliti poslovodjo bara, 35-letnega Sergija Scherna iz Koprske ulice št. Ta ga je pustil, naj kar opravlja, saj ga je dobro poznal. Ko pa je Rossi uvidel, da nihče ne reagira na njegove žalitve, je jezno zapustil bar in se peš oddaljil proti Ul. Battisti. Scherna je kljub temu obvestil agente, zlasti še zato, ker je dobro vedel, da se bo Rossi še pojavil v lokalu. Policisti so moškega kmalu izsledili in ga opozorili, naj miren in naj ne rovari. Pa nič ne zaleglo. Komaj deset minut kasneje se je že spet pojavil v lokalu. To pot je pričel z žaljivkami udrihati po gosteh in osebju, posebej pa se je spravil na natakarja Narcisa Rossa .Ta ga je nekaj časa poslušal, potem pa mu tudi primerno odgovoril. Zdi se, da ga je med burnim medsebojnim žaljenjem celo udaril s kozarcem po glavi.

Na včerajšnji razpravi je bil prisoten le Rosso. Zavrnil je vse obtožbe žalitve, grožnje in osebnih telesnih poškodb ter se proglasil za nedolžnega. Tožilec odv. Masucci je predlagal za Rossija 30 tisoč lir, za drugega pa 20 tisoč lir globe. Kar zadeva žalitve je predlagal za oba oprostitev z utemeljitvijo, da je šlo za medsebojno žalitev.

Branilca odvetnika Segariol in Abeatici sta se v prvi vrsti potegovala za oprostitev, ker dejanje ni kaznivo, v drugi, podrejeni stopnji pa za oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov. V zvezi z obtožbo osebnih telesnih poškodb je Rossov branilec predlagal oprostitev z utemeljitvijo, da je šlo za silobran.

Pretor dr. Burattini je zaradi grožnje obsodil Rossija na 28 tisoč lir globe, Rossa pa na 50 tisoč lir globe. Za druge prekrške je sprejel tožilčev oziroma predloge branilcev po oprostitvi.

Prizadevanja proti onesnaženju ozračja

Pod vodstvom odbornika za zdravstvo Devetaga se je včeraj v Trstu sestal deželni odbor proti onesnaženju zraka. Na seji so obravnavali pravilnik, ki določa, v skladu z državnim zakonom štev. 615 z dne 13. julija 1966, nove norme za industrijske obrate. Pravilnik je stopil v veljavo pretekli september, industrijci pa imajo možnost, da uredijo svoje tehnološke naprave do konca marca prihodnjega leta.

Na seji so bili prisotni tudi pokrajinski zdravniki iz Gorice, Pordenona in Vidma. Ti so pristali na pobudo, da bi ustrezne pokrajinske uprave sodelovale pri proučevanju zraka, da bi ugotovili morebitne izvore škodljivih izpuhov. Tržaška in videmska pokrajina bosta nadalje ustanovili odbora, ki bosta izrecno sledila industrijskemu onesnaženju ozračja nad področji «A», ki so v tem pogledu podvržena posebnemu nadzorstvu. Sama dežela bo poskrbela za sprotno proučevanje ozračja in dajala na razpolago občinskim in pokrajinskim upravam ustrezne podatke. Glede tega sta možni dve varianti, in sicer da se organizira posebno raziskovalno središče pri deželnem odborništvu za higieno in zdravstvo, ali pa da se skrb za podobno pobudo prepusti tržaški univerzi.

Odbornik Stopper sprejel popravljavce ladij iz Trsta

Deželni odbornik za delo Stopper je včeraj v Trstu sprejel predsednika tukajšnjega združenja podjetij, ki se ukvarjajo s popravljanjem ladij, G. Orlanda. Organizacija združuje 12 tržaških tvrdk, ki štejejo skupno približno 800 kvalificiranih delavcev. Predsednik Orlando je odborniku prikazal resnost sedanjega položaja, zlasti v luči napovedane preosnove pomorskih zvez pretežnega državnega pomena. Med pogovorom je prišlo do izraza upravičeno pričakovanje tržaških tvrdk, da jim bo tudi v prihodnje poverjena naloga, da skrbe za vzdrževanje glavnih in pomožnih motorjev na novih ladjah, ki jih bodo vpisali v tržaški pomorski register. Stopper je zagotovil, da se bo deželna uprava zavzela in podprla upravičene zahteve tržaških podjetij.

Začasna prepoved parkiranja

Ker bodo izboljšali javno razsvetljavo v nekaterih mestnih ulicah in bodo morali občinski uslužbenci delati na cestiščih, je županstvo odredilo začasno prepoved parkiranja vseh vozil na sledečih ulicah v označenih dneh (dneve bodo lahko menjali, vsekakor bo prepoved parkiranja označena s prometnimi znaki):

petek, 17.12.1971 — Ul. Crispi
petek, 17.12.1971 — Ul. Gatteri od št. 1 do št. 25
ponedeljek, 20.12.1971 — Ul. Brunner
torek, 21.12.1971 — Ul. Paduina
sreda, 22.12.1971 — »
sreda, 22.12.1971 — Ul. Timeus
četrtek, 23.12.1971 — Ul. Nordio
petek, 24.12.1971 — Ul. Zaccaria in Toro — Ul. Muratti
ponedeljek, 10.1.1972 — Ul. A. Caccia
torek, 11.1.1972 — Ul. Vidali
sreda, 12.1.1972 — »
sreda, 12.1.1972 — Ul. Foschiatti
četrtek, 13.1.1972 — Ul. Fonderia
četrtek, 13.1.1972 — Ul. S. Maurizio
petek, 14.1.1972 — Ul. Maiolica — Ul. Sorgente

***NAROČITE SE NA* Primorski dnevnik!**

GORIŠKI DNEVNIK

JUTRI SEJA POKRAJINSKEGA SVETA

Če bo deželna uprava dala kaj denarja bodo asfaltirali nekaj turističnih cest

Jutri bodo odobrili triletni načrt - Povišanje plač uslužbencem - Na dnevnem redu kar 51 točk

Jutri popoldne bo po dvemesečnem presledku seja pokrajinskega sveta v Gorici. Na dnevnem redu imajo vrsto zanimivih vprašanj, med katerimi zavzema najvidnejše mesto proračun za prihodnje leto. Skoro verjetno pa o njem ne bodo razpravljali, ker pokrajinski odbor, ki se je v tem tednu sestal kar dvakrat, ni še zaključil razprave o proračunu.

Na dnevnem redu je tudi več interpelacij. Štiri med njimi, predlagali so jih zastopniki raznih političnih strank, obravnavajo stanje po viharju, ki je konec avgusta razdejal del Furlanije in naših Brd. Na dnevnem redu je tudi interpelacija dveh komunističnih svetovalcev o nesrečah na delu, poleg te pa še interpelacija misovskega svetovalca o volilni pravici Italijanov, ki živijo v tujini.

Poleg točke o proračunu 1972 je na dnevnem redu tudi točka o obračunu za leto 1970. Vrsta sklepov zanima pokrajinsko osebje. Medtem ko so pred dvema mesecema svetovalci odobrili poviške plač uslužbencem umobolnice, bodo jutri razpravljali o poviških plač ostalemu pokrajinskemu osebju. Istočasno bodo morali sprejeti neke spremembe glede novega organika bolničarjev umobolnice. Prav tako bodo za celotno prihodnje leto podaljšali sklep o znižanem delovnem urniku v umobolnici. Na dnevnem redu je tudi točka o spremembi pravilnika za čistilke.

V zvezi s poviški plač naj omenimo, da so v zadnjem trenutku dodali dnevnemu redu točko o protestu pokrajinske uprave proti sklepu notranjega ministrstva iz Rima, ki je zavrnilo letošnji pokrajinski proračun, v katerega so vnešene postavke za povišanje plače uslužbencem. Za sklep notranjega ministrstva so na pokrajini izvedeli včeraj.

Na dnevnem redu je tudi nov triletni načrt za ureditev turističnih cest. Razne občine so pokrajini naslovile številne prošnje. Svetovalci bodo pripravili načrt, ni pa rečeno, da bo dežela tudi v prihodnjih treh letih dala denar za potrebe goriške pokrajine.

Sledila bodo imenovanja pokrajinskih zastopnikov v razne pokrajinske komisije, svetovalci bodo odobrili nove, povišane vzdrževalnine v raznih pokrajinskih zavodih nato pa spremembe prvotnih načrtov za gradnjo nekaterih turističnih cest v števerjanski in dolenjski občini. Na dnevnem redu so še prispevki otroškim vrtcem, podpornim društvom in ustanovam, raznim prosvetnim in športnim društvom.

Na dnevnem redu imajo svetovalci kar 51 točk. Brez dvoma ne bodo celotnega dnevnega reda izčrpali na tej seji, zaradi česar bo potrebna čimprej še druga seja, na kateri bodo razpravljali o vseh ostalih točkah.

Protest šolskemu skrbništvu zaradi avtoritativnega ukrepa

Sekcija KPI iz Trsta «Davide Pescatori» je poslala šolskemu skrbniku v Gorici sledeči telegram:

«Italijanski in slovenski komunisti sekcije «Davide Pescatori» iz Trsta, zbrani na splošni skupščini, protestiramo zaradi nezaslišanega ukrepa poverjene ravnateljice slovenskega trgovskega zavoda Rosalie Lojk — zavoda, ki bi ga po zakonu morala voditi strokovno usposobljena oseba — naperjenega proti profesorju Marjanu Komjancu ter izražamo solidarnost z dijaki, ki se borijo proti takšnemu ukrepu.»

Ista sekcija je poslala solidarnostno pismo tudi dijakom trgovskega zavoda in jih seznanila z vsebino telegrama, poslanega šolskemu skrbniku. V pismu, naslovljenem na dijake, izraža sekcija svoje ogorčenje nad takšnim avtoritativnim ukrepom.

Izšla je druga številka «Slovenca»

Včeraj je izšla druga letošnja številka glasila goriške slovenske mladine «Slovenec». Tudi ta številka je zelo zanimiva po vsebini. O njej bomo še poročali.

OBČINSKI ODBOR V GORICI

Pripravljanje proračuna za ponedeljkovo sejo

10,5 milijona za naprave v carinskem oddelku pri Rdeči hiši

Občinski odbor v Gorici je imel v sredo že svojo drugo tedensko sejo, na kateri so nadaljevali obravnavo postavk za občinski proračun 1972. Sejo bodo nadaljevali tudi danes ob 18.30, da bi lahko pripravili celoten proračun za ponedeljkovo sejo občinskega sveta.

Poleg te obravnave pa so odborniki posvetili nekaj časa tudi drugim upravnim problemom. Tako so odobrili prispevek ustanovi EMAC za njeno kulturno dejavnost, prispevek občinski podporni ustanovi za nakup božičnih zavojev za uboge, oziroma za njihove otroke. Določili so tudi sredstva za odkup nekaterih zemljišč za izravnavo cestišč, za nakup kalcijevega klorura, za dela pri ureditvi ali za vzdrževanje nekaterih občinskih uradov itd.

Nadalje so odobrili nad pet milijonov lir izdatkov za obrezanje drevja v Ul. Torriani in Venezia, za nabavo drevesnih sadik in za ureditev nasadnih gred. Nadalje so odobrili 10,5 milijona lir izdatkov za nekatere naprave v carinskem oddelku pri Rdeči hiši (tehtnica, nakladišče, kovinsko kabino itd.).

Predavanja Kmečke zveze za briške vinogradnike

Kmečka zveza v Gorici ima tudi letos na svojem programu več poučnih predavanj iz najvažnejših panog kmetijstva, pri katerih so najbolj zainteresirani naši kmetje. Lansko leto so tako priredili vrsto lepo uspelih predavanj, na katerih je vinski strokovnjak inž. Zvonimir Simčič prikazal svoje izkušnje v umnem kletarstvu. Sedaj pa je Kmečka zveza povabila priznana strokovnjaka inž. Gerjeviča in inž. Kosto s kmetijske šole v Novi Gorici, ki bosta predavala o temi «Priprava in vzdrževanje vina».

Danes bo tako predavanje od 19.30 v prostorih gostilne Pepi na Oslavju: v ponedeljek 20. t. m. pa v prostorih p. d. «Briški grič» na Valerišču v Števerjanu.

Vabimo domačine, da se obeh predavanj udeležijo v čim večjem številu, saj bo to njim v korist.

Orkester GM iz Trsta nastopi na slovenski nižji srednji šoli

ORKESTER GLASBENE MATICE bo nastopil v ponedeljek 20. decembra ob 16. uri v slovenski nižji srednji šoli v Gorici, Ul. Randaccio 10. Koncert je namenjen dijakom slovenskih srednjih šol. Orkester dirigira prof. Oskar Kjuder, kot solist sodeluje violončelist Ciril Škerjanc. Razlago k sporedu bo podal Janko Ban.

Zvečer bo orkester nastopil ob 20. uri v komorni dvorani v Novi Gorici. Na programu bodo Viozzijev Quattro momenti za godalni orkester, Vivaldijev Koncert v D-duru za violončelo in godalni orkester, Haydnov Koncert v C-duru za violončelo in orkester in Mozartov Divertimento št. 11 v D-duru.

VČERAJ PONOČI OKROG ČETRTE URE

Policisti aretirali mladega vlomilca skritega za grmom v Ljudskem vrtu

Malo prej je okradel kavarno D'Arti - Mladenič trdi, da je bil sam, policija pa meni, da je imel pomočnika - V isti noči okradeni štirje avtomobili

Včeraj ponoči so goriški policisti prijeli, skritega za grmom v ljudskem vrtu, devetnajstletnega fantiča, ki je imel v žepu osem zavojčkov cigaret in polno najlonsko vrečo stolirskih in petdesetlirskih kovancev, v skupni vrednosti nekaj nad deset tisoč lir. Policisti so takoj ugotovili, da gre za 19-letnega Rolanda Massaruttija iz Ulice Forte del Bosco 5. Mladenič je takoj priznal, da je nekoliko prej — policisti so ga aretirali ob štirih zjutraj — vdrl v kavarno D'Atri na vogalu Verdijevega korza in Ulice Crispi.

Policiste je obvestil nočni čuvaj Zucchiatti, ki je bil na običajnem nočnem pohodu po mestu. Videl je dva mladeniča, ki sta iz dvorišča v Ulici Crispi čez Korzo Verdi tekla v ljudski vrt, zaradi tega je nemudoma obvestil policijo. Agenti letečega oddelka so takoj šli v akcijo in, kot smo že povedali, našli za nekim grmom v temi prestrašenega Massaruttija.

Na kvesturi je Massarutti povedal, da je v kavarno vdrl sam. Policisti pa so, upoštevajoč tako mnenje nočnega čuvaja kot druge okoliščine, mnenja, da sta bila zlikovca dva. Massarutti včeraj ni hotel tega izpovedati in trmasto trdi, da je bil sam.

Pri vlomu v kavarno se je Massarutti, sam ali s tovarišem, poslužil več kosov avtomobilskega orodja, ki ga je, tako je sam izpovedal, ukradel isto noč iz dveh avtomobilov. Prvi avto, fiat 600, GO 55101, je last Gualtiera Collodija, ki biva v Ulici Crispi 3. Avto je bil parkiran v isti ulici. Drugi avto pa je fiat 500, GO 26967, last Giuseppa Tusulina in je bil ponoči parkiran na Senenem trgu (Trg Julija). V obeh primerih so zlikovci vdrli v avto in odnesli nekaj orodja, s katerim so nato vlomili v kavarno D'Atri v Ulici Crispi, skozi okno na dvorišču.

Isto noč pa so običajni neznanci ukradli dva avtomobila v Ulici Rossini, t. j. v ulici, ki je blizu Senenega trga. Prvi avto, fiat 500 z registracijo GO 34773, last Giuliane Fonda por. Barcelotti, ki biva v isti ulici, so neznanci ukradli, zapustili pa so ga nekaj metrov vstran. Nato so v isti ulici ukradli drugi fiat 500, last študentke Belinde Visiani, z registracijo GO 66112. Tega avta policija ni našla. Policija meni, da je s tem drugim avtom zbežal Massaruttijev tovariš.

Massarutti bo v zaporu počakal na sodno razpravo.

Nabirajmo prispevke za gradnjo «PROSVETNEGA DOMA» V SOVODNJAH

Jutri na sedežu CGIL zborovanje upokojencev

Goriška sekcija upokojencev pri CGIL sklicuje za jutri, 18. decembra ob 14.30 v prostorih sindikata CGIL v Gorici, Ul. XXIV. maggio 1/II. zborovanje upokojencev.

Govoril bo bivši poslanec KPI Raffaele Franco o naslednjih problemih: 1. zahteve, ki so jih predložile sindikalne organizacije pri vladi v korist upokojencev; 2. združitev minimalnih pokojnin; 3. predlog za povišanje pokojnin; 4. reforma draginjske doklade, ki naj se dvigne na 500 lir za vsako draginjsko točko; 5. splošna pokojninska reforma itd. Sledila bo diskusija.

PSDI za priključitev Gradeža osmi gospodarski coni

Na svoji zadnji seji je pokrajinsko vodstvo socialdemokratske stranke razpravljalo o vključitvi Gorice, Tržiča in Trsta v osmo deželno gospodarsko cono. Goriško vodstvo PSDI podpira tako sodelovanje med goriško in tržaško pokrajino na gospodarskem področju ter je mnenja, da je treba brez vsake konkurence uskladiti sodelovanje med Trstom in Gorico. Tako mora n. pr. tržiško pristanišče biti komplementarno tržaškemu, ne pa konkurenčno.

Goriški socialdemokrati pa so mnenja, da bi morali v osmo gospodarsko cono vključiti tudi Gradež in Oglej. Ti dve občini sta namreč vključeni v sedmo gospodarsko cono, ki zajema vse obalne občine goriške in videmske pokrajine, od Gradeža do Latisane. Deželni načrtovalci so očitno hoteli v eno cono vključiti vse obalne občine, ki imajo več ali manj sorodne gospodarske probleme, med katerimi prednjači turizem. Gradež pa je za goriško pokrajino preveč važen, da bi ga od nje odtrgali. Zaradi tega so socialdemokrati zaskrbljeni in želijo, da bi se načrtovalci premislili in «povrnili» Gradež, tokrat pa vključno z Oglejem in morda še s kako okoliško občino, v goriško - tržaško gospodarsko cono.

Podaljšanje gostinskega urnika za praznike

Kakor že lansko leto je goriška kvestura tudi letos sporočila, da bodo gostincem, ki bi želeli podaljšati urnik za poslovanje svojih lokalov za božič, novo leto in za praznik treh kraljev, ugodno rešili prošnje v tem smislu. To velja tudi za razne zabavne krožke (CRAL, Acli itd.).

Tako dovoljenje velja za 24., 25., 26. in 31. decembra ter za 1., 2. in 6. januarja 1972. Vsi gostinski lokali v Gorici in na Goriškem imajo s tem pravico, da lahko podaljšajo zaporo lokalov v navedenih dneh za tri ure, ne da bi bilo treba v ta namen vložiti kako posebno prošnjo.

Roditeljski sestanek na nižji srednji šoli

Ravnateljsko slovenske nižje srednje šole v Gorici, Ul. Randaccio št. 10 sporoča, da bo danes, 17. decembra ob 18. uri roditeljski sestanek v prostorih te šole. Vabljeni so starši in njihovi namestniki.

● *V nedeljo zjutraj ob 12. uri bo v dvorani UGG* razdeljevanje božičnih paketov invalidom dela. Prireja ga vsedržavno združenje invalidov dela.

Predavanji o Poljski v Štandrežu in v Dolu

Tudi v tem tednu sta bili na našem podeželju dve predavanji, ki sta ju priredili društvi včlanjeni v Slovensko prosvetno zvezo. Obakrat je predaval prof. Rudi Hoenn iz Nove Gorice, ki je govoril o Poljski in s številnimi barvnimi diapozitivi prikazal lepote poljske dežele. Predavatelj je prikazal kraje ob Baltskem morju, Varšavo s svojimi modernimi in obnovljenimi stavbami, stara poljska mesta, ki imajo bogato zgodovino, taborišče Auschwitz, v katerem je umrlo tudi precej naših rojakov.

Prof. Hoenn je v torek zvečer predaval v polni dvorani štandreškega prosvetnega društva «Oton Župančič», naslednji večer pa je bilo predavanje na Palkišču. Tu je predavanje priredilo domače prosvetno društvo «Kras» in tudi tu se je nabralo precej ljudi.

V prihodnjem tednu bosta spet na sporedu dve predavanji, tokrat v Sovodnjah in na Vrhu. V Sovodnjah bo v torek zvečer, v dvorani občinskega sveta, predaval dr. Renato Pušnar iz Nove Gorice, o raku. Predavanje prireja domače prosvetno društvo «Sovodnje». Isti večer pa bo v šolski učilnici na Vrhu predaval, pod okriljem prosvetnega društva «Danica» prof. Hoenn; tokrat bo imel na sporedu predavanje o slovenskem alpskem svetu.

Iz tehničnih razlogov predstavi «Trnuljčice» v Doberdobu odpadeta. Otroci iz Doberdoba, Jamelj, Vrha in Dola si bodo ogledali predstavo «Trnuljčice» v Kulturnem domu v Trstu v torek, 11. januarja 1972.

Slovensko gledališče v Trstu

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Bivši upravnik Lanterna d'oro odpeljal zaplenjene likerje

Po dolgem prerekanju zaradi popravila hiše in po pretepu so se pobotali pred sodnikom

Goriški okrajni sodnik dr. Trampus je na zadnjem zasedanju obravnaval med drugim tudi primer 30-letnega Romana Resena iz Gorice, Trg Cavour 12, ki pa se ni predstavil in ga je zastopal njegov zagovornik odv. Cossa.

S sodnim odlokom je bil proti obtožencu, ki je bil upravnik bara in restavracije Lanterna d'oro na goriškem gradu, dne 12. junija letos napovedan stečaj in sodni organi so zaplenili vse blago v lokalu ter je bil Resen odgovoren za ohranitev in varstvo tega blaga. Ko pa so odredili prevoz zaplenjenega blaga v lokale za sodno prodajo v Ul. Verdi v Gorici, je manjkalo 6 kartonastih škatel z 72 steklenicami konjaka in 72 steklenicami likerja VOV Peziol, ki so bile na spisku zaplenjenega blaga. Državni tožilec je predlagal za Resena kazen 6 mesecev zapora in 10 tisoč lir globe. Sodnik pa mu je prisodil 6 mesecev zapora, 40 tisoč lir globe, plačilo sodnih stroškov ter eno leto prepovedi trgovske službe ali trgovskega obratovanja.

Pri drugi razpravi pa je šlo za prepir med delodajalcem in delojemalcem, ki se je zaključil pred sodnikom s poravnavo in umaknitvijo tožbe, potem ko sta si obe stranki naprtili že precej stroškov in sitnosti.

Lani je 37-letni Ercole Barletta iz Gorice, Ul. Toriani 12, ki ima staro hišo v Podgori, Ul. Attimis 48, poveril 39-letnemu zidarju Manfreda iz Gorice, Ul. Degli Scogli 45, temeljito obnovo te hiše v Podgori. Po določenem času pa je Manfreda prekinil z deli na hiši ne da bi jih zaključil. Barletta je dal pregledati opravljena dela po inž. Taccheu, ki pa je ugotovil, da tako cementna dela kot zidovi ne ustrezajo predpisom. Poleg tega je Barletta v svoji poznejši prijavi sodišču navedel, da je Manfreda ostal dolžan pri materialu za gradnjo okrog 200 tisoč lir pri dobavitelju v Ločniku, čeprav bi moral ta dolg plačati. Barletta je vložil sodno prijavo lani decembra in nato je prišlo do prepira. Zvečer dne 13. decembra lani je prišel Manfreda do Barlette kot je rečeno v obtožnici, vdrl v njegovo stanovanje, njegov spremljevalec 42-letni Giovanni Alinier, ki stanuje v Kazermetah, pa da je pretepel Barlettovo ženo Leandro, ki je skušala posredovati v sporu. S svoje strani pa je bil Barletta obtožen, da je z gorjačo tolkel po Manfredovem avtomobilu in povzročil na njem škodo.

Tako so bile torej obtožbe križane in na sodnikov predlog so se odločili za poravnavo s plačilom do takrat nastalih sodnih stroškov. Obtožence sta zagovarjala odv. R. Zuccalli in Pedroni.

Državni tožilec odv. Giannatasio; zap. Magda Massi.

Rok za nove gradnje

Bliža se zadnji rok, ki ga določa zakon za vložitev prošenj za gradnjo novih hiš ali stanovanj z davčnimi olajšavami. Zato občinska uprava v Gorici opozarja vse prizadete, ki pripravljajo načrt za tako gradnjo, naj že v prihodnjih dneh predložijo prošnjo in vse predpisane dokumente, da tako omogočijo pristojnemu občinskemu uradu izdajo gradbenega dovoljenja v predpisanem roku.

Vesti iz Tržiča

Stavka kovinarjev je včeraj dopoldne potekla v redu. Na zborovanju na Trgu Republike je v imenu treh sindikatov govoril Dri. Medtem se nadaljujejo razgovori za ASGEN v Rimu. Vodstvo tovarne je izboljšalo svoje protipredloge, vendar še niso dosegli sporazuma.

Danes stavka bolniških uslužbencev. Začela se je ob 6. uri ter se bo zaključila ob 6. uri jutri. Za nujno službo je poskrbljeno.

Otroške jasli v Tržiču povečujejo od dosedanjih 40 na 65 postelj. V ta namen bo ONMI potrošila 7,2 milijona lir.

Iz tržiške bolnišnice

Prvo pomoč so včeraj nudili 6-letnemu Dariu Gabrovcu iz Sesljana, ki je padel s kolesom ter se ranil na desnem kolenu. Okreval bo v nekaj dneh.

Za osem dni so pridržali na zdravljenju Viljema Ferletiča iz Doberdoba, Tržaški cesta 28, ki si je na delu zmečkal četrti in peti prst desne roke.

Mesec dni pa se bo moral zdraviti 43-letni Romano Ceo iz Ogleja, ki se je pri delu ranil z žago na desni nogi, si zlomil piščal in si porezal kite.

Popravilo cest v Ronkah

Občinska uprava v Ronkah je začela s popravilom številnih cest z deželnim prispevkom, za katere bodo potrošili okrog 50 milijonov lir. Uredili bodo ceste: Roma, Istria, 25 Maggio, Bortolozze, Bellini, Timavo in Puccini.

Otrok pod avto v Podgori

Včeraj ob 11.30 so pridržali v splošni goriški bolnišnici za pet dni na zdravljenju komaj 4-letnega Vajneja Zanierja iz Podgore, Ul. br. Cuneo 4, ki so mu ugotovili udarec v lobanjo ter odrgnjenja po rokah.

Deček je prečkal cesto v bližini svojega doma, ko ga je od strani zadel in podrl tovornjak OM iz Vidma, ki ga je vozil 36-letni Giovanni Dal Soglio iz Feletta. Zapisnik je napravila cestna policija.

Goriško zanimanje za volitve predsednika

Tudi v Gorici ljudje sledijo z zanimanjem volitvam novega predsednika republike, ki se v teh dneh vršijo v poslanski zbornici. V marsikateri kavarni je v jutrašnjih in popoldanskih urah televizor odprt, pred njim čepi kopica radovednežev, pozno popoldne pa je seveda število ljudi, ki jih glasovanje zanima, večje.

Omenimo naj, da je tajništvo socialdemokratske federacije izreklo s tem v zvezi zahvalo svojim poslancem in senatorjem, ki neumorno volijo za sedanjega predsednika Saragata. Goriški socialdemokrati so mnenja, da je Saragatova izvolitev edini izhod iz sedanje kontrapozicije med krščanskodemokratskim in levičarskim blokom.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Saša Škufca

TRNULJČICA

Pravljica v treh dejanjih

Scena: Demetrij Cej
Kostumi: Marija Vidauova
Pesmi: Miroslav Košuta
Režija: MARIO URŠIČ

Jutri, 18. t.m. ob 10. in 16. uri v Katoliškem domu v GORICI

J. S. Popović

SKOPUH ALI KIR JANJA

Komedija v treh dejanjih

V nedeljo, 19. t. m. ob 20. uri v AJDOVŠČINI
v ponedeljek, 20. t.m. ob 20. uri v TOLMINU

Kino

VERDI 17.00—22.00: «Lo spavaldo», R. Redford in M. Roland; film mladini pod 14. letom prepovedan.
CORSO 17.00—22.00: «Una farfalla con le ali insanguinate», H. Berger in E. Stuart, mladini pod 14. letom prepovedan.
MODERNISSIMO 16.00—22.00: «L'ira di Achille», G. Michel in C. Gaioni; kinemaskopski film v barvah.
CENTRALE 17.00—21.30: «Quello sporco disertore», D. Saffren in L. Paiuzzi, barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00: «Io donna», W. Colomb in N. Cardinale; film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO ob 21.00: Koncert pevskega zbora E. Grion iz Tržiča.
EXCELSIOR ob 16.00: «Fuga dal pianeta delle scimmie». R. Montalban in S. Mineo. Barvni film.
PRINCIPE ob 17.30: «La coda dello scorpione». G. Hillton in A. Strenberg. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Babje poletje», jugoslovanski barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA (Šempeter): «Osvoboditev Byrana Jonesa», ameriški barvni film — ob 18. in 20.
PRVAČINA: «Človek, ki si je izmišljal stvari», danski črnobeli film — ob 20.
RENČE: Prosto.
ŠEMPAS: Prosto.
KANAL: «Bog oprošča, jaz pa ne», italijanski barvni film — ob 19.30.
DESKLE: Prosto.

DEŽURNI LEKARNI V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici odprta lekarna VILLA S. GIUSTO. Korzo Italija 244, tel. 3538.

V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna San Nicolo, dr. Giorgio Olivetti, Ul. I. maja 94 — tel. 733-21.

OB 30-LETNICI II. TRŽAŠKEGA PROCESA

Prižgali so iskro upora proti fašizmu

Iz pripovedovanja in zapiskov Alojza Besednjaka

XVIII.

V Cvetrožu pri Braniku smo spraševali po Alojzu Besednjaku. Ni bilo težko ga najti, kajti vsakdo ga pozna kot starega revolucionarja in funkcionarja komunistične partije. Ko zdajle sestavljam tale zapis o njegovem udejstvovanju pred tridesetimi leti in prej, je kot nalašč prišel v uredništvo njegov sodelavec in sojetnik iz tedanjih časov, pa tudi naš dolgoletni sodelavec Danilo Benčina.

— Besednjak vas pozdravlja, tovariš Benčina!

— Kaj, Lejze iz Branika? Ali je še živ? Joj, kmalu bi mi bil storil umreti od smeha, ko smo bili v «pržonu»!

Lojze, kot se ga je oprijelo ime po domače, pa je še dandanes veseljak in zna bolje prikrivati svojih 62 let od tistih, ki si niti predstavljati ne morejo, koliko je ta človek prestal. Sicer pa smo ga obiskali z namenom, da nam sam obudi svoje spomine. Ni bilo potrebno mu reči dvakrat, če želi z nami v Baško grapo na Tolminsko, kjer smo tega dne ponovno obiskali Mirka Brovča, prav tako njegovega sodelavca, o katerem smo na tem mestu že pisali in kateremu smo morali vrniti nekaj originalnih dokumentov, ki nam jih je bil dal v uporabo kot zgodovinsko gradivo.

Lep sončni dan v tem zimskem času je na Tolminskem redkost. Še večja redkost pa je prisostvovati srečanju dveh revolucionarjev po dolgih letih. Kajpak, smo nalašč takoj pripomnili, da je bilo razpoloženje pred tridesetimi leti drugačno . . .

— Kaj, drugačno? — sta nam oba hkrati prestrigla misel, — razpoloženje v ječi je bilo zmeraj vzdušno in na višku poguma, saj smo tako dokazovali, da smo pripravljeni na vse za pravično stvar.

Pri kozarcu pristnega merlota, kot ga zna pridelati Lejze, ki ga je za to priložnost prinesel s seboj, je bilo obujanje spominov seveda izvirnejše . . .

— Se spominjaš, kako se je ta . . . obnašal, kako se je oni . . .? Kako smo se sporazumevali med celicami . . . Kako smo se na jetniškem dvorišču, ko so nas puščali na razzračevanje . . . Kako je delovala pošta in kako . . . Brez konca bi bilo teh enakih kako . . . Skratka bili smo organizirani tudi v zaporih, čeprav so bdeli nad nami na vsakem koraku.

Potem je Mirko pripomnil glede našega pisanja o njegovih spominih, da eksploziv, ki ga je nesel v Čezsočo, ni služil za atentat na Mussolinija v Kobaridu, ampak za miniranje proge Videm-Trbiž, da bi glede na bližajočo se vojno onemogočili komunikacijo med Nemci in Italijani. Proga se je pri Trbižu zares razletela. Zato je bil poskrbel Ivan Ivančič s svojo skupino. Kajpak, Italijani so jo potem močno zastražili. Peklenske stroje za atentat v Kobaridu pa je poskrbel Ferdo Kravanja - Skalar.

Če se dan ne bi tako hitro nagibal v temni večer, bi tega niti ne opazili in bi se v takem prijetnem kramljanju spet zdanilo, če ne bi bila Baška grapa tako oddaljena. Razen tega so naju z Lejzem čakali v Cvetrožu njegovi zapiski. Pripravil jih je bil se pred leti za dokumentacijo zgodovinskega arhiva komunistične partije in delavskega gibanja na Primorskem do leta 1941. Dovolil nam je, da jih uporabimo za to priložnost.

Kakor navaja Alojz Besednjak, so takoj po I. svetovni vojni razne organizacije hotele pritegniti primorsko ljudstvo, da bi bilo tako razcepljeno na vse strani. To je bilo seveda v interesu Italije in njene raznarodovalne politike. Organizacija TIGR je po njegovem mnenju nastala že leta 1924 in ne 1926, kakor so že nekateri povedali. Na ožjem področju Branika jo je iz trojke ustanovil Viktor Birsa. Toda to ni polemično. Po njegovem mnenju, je bilo to odvisno, kako so kje bili pripravljeni in zreli za tak organiziran odpor raznarodovanju. Važno je, da so ljudje spoznavali v organizaciji TIGR cilje borbe. Vse do leta 1930 je torej na področju Branika organizacija TIGR odigrala pomembno vlogo v prebujanju narodne zavesti. V njej so bili kajpak zastopani tudi komunisti, ki so se poleg nacionalne osvoboditve zavzemali tudi za socialne pravice. Zlasti mladina se je zavzemala, da je treba oboje imeti za cilj. Tako je Lejze Besednjak dobil prvo zvezo s komunisti meseca marca 1933 v Vojščici na Krasu. V partijo ga je sprejel Karlo Rogelj, v organizaciji TIGR pa je do tedaj deloval ze od leta 1928 z bratoma Viktorjem in Karlom Birso.

— Na Primorskem je bilo tako do leta 1937 ustanovljenih več celic KP. Na nedeljo, 2. maja tega leta, je pokrajinski komite za Primorsko sklical sestanek vseh sekretarjev celic, na katerem so bili navzoči tudi voditelji nacionalno naprednih strank. Sestanek je bil na Trstelju. Vodil ga je Alojz Budin, ki je obrazložil pomen ter stališča partije tudi glede na to, da je vodstvo KP Jugoslavije tedaj prevzel nov sekretar Josip Broz - Tito. Budin je tudi povedal, da se je v okviru KPJ ustanovila KP Slovenije.

Po sestanku na Trstelju smo se razšli po terenu, od hiše do hiše idejno močno podkovani. Raznašali smo zadevno literaturo in želi simpatije večine ljudi. Ob incidentih s fašisti smo imeli moralno in materialno oporo v ljudeh, česar druge organizacije niso bile deležne. Rastel je ugled KP, rastla je naša moč in pripravljenost na oborožen boj.

V jeseni leta 1938 na dan «zahvalnice» smo se v Dolu pri Repentabru v Ravbarjevi gostilni zbrali vsi sekretarji KP Julijske krajine iz tržaške in goriške pokrajine. Sestanek je bil važen zato, ker smo obravnavali mednarodni politični položaj in kakšna naj bo naša vloga glede na bližajočo se drugo svetovno vojno. Eden od sklepov je bil tudi ta, da se je treba čimprej pripraviti na oborožitev in biti organizirani takoj na poziv KP Slovenije za pričetek oboroženega boja. Prav tako naj bi preprečevali vsakršno vmešavanje drugih strank v naše delovanje. Vsak sekretar področja je dobil nalogo, da zbira orožje in pripravi teren. Alojz Budin nas je spomnil, da je bil prav na tem mestu pred leti sestanek, kateremu je prisostvoval tudi tovariš Gramsci, voditelj italijanske KP. Prišel je preučevat probleme manjšine na zasedenem ozemlju. Izjavil je, da če Italija postane komunistična država, bo to ozemlje avtonomno. Če pa bo takrat Jugoslavija parlamentarna država, bo vprašanje tega ozemlja rešeno s plebiscitom. V primeru pa, da zavzame jugoslovanska država komunistično stališče, bi bilo najbolj prav, da je Primorska priključena Jugoslaviji. To je za nas vplivalo, da smo celotno dejavnost razumeli kot sodelovanje med narodi. Žal je bil prisoten na tem sestanku v Dolu tudi Andrea Negri, kar se je pozneje izkazalo, da je bilo to usodno.

Razen tega, da smo na tem sestanku dobili navodila, kako zbirati orožje in širiti literaturo, smo zadolžili Kanteja iz Gornje Branice, da v humorističnem stilu piše in pripoveduje ljudem o tedanjem političnem položaju. Tako se spominjam pesnitve, ki je zelo ugodno vplivala na razpoloženje ljudi:

Dehadir in Čamberlaj v Monakovcu
šla sta Češki narod prodati.
To je šenšala, šenšalcerija,
s tem na semenj pripeljala
morda še svoje otroke
samemu Hitlerju v roke . . .

Nad Evropo so se diplomati zbrali,
kako Evropo sami bi uredili,
čas pogovora je tekel,
tedaj je Mussolini rekel:

«Na Balkanu mi po sili
krasne vrte bomo zgradili.
Rusa v Azijo poslali,
da ga bodo Japonci pozobali.»

Te besede čul iz Rima je sam ruski starešina.
Mal pokimal, tak je rekel:
da se kostanj zanj bo pekel.
Japonca je po strani pogledal,
tole zgodbo mu povedal:
da ga sramota peče,
ker ga Kitajc za nos vleče.

Med preprostim ljudstvom so se zelo naglo širile take pesnitve, saj jih je sprejemalo kot stvaren politični prikaz tistega časa.

DJ. PLANJAVEC

(Nadaljevanje sledi)

POPRAVEK: V sestavku Borisa Kovačiča, objavljenem 4. t. m. pod tem naslovom se je pri stavljenju v tiskarni vrinila nevšečna pomota, ki je menjala smisel predzadnjega stavka v četrtem odstavku. Stavek se pravilno glasi: «Po tej manifestaciji se je začelo sumiti med študenti, da nekateri prvaki izkoriščajo zveze z Jugoslavijo za lastne koristi.»

Prizor iz pravljične zgodbe «Trnuljčica» v priredbi Slov. gledališča

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Grafik Hans Steiner

Hans Steiner - Rio, katerega razstava grafik v Nemškem inštitutu vzbuja zasluženo pozornost zaradi popolnosti risbe in najrazličnejših vrst tiska, nam je že znan s podobne odlične razstave v istem razstavišču ob njegovem prvem povratku iz Brazilije na obisk v Gorico, kjer je preživel svojo mladost. Steinerjevo 40-letno umetniško in vzgojno delovanje v Rio de Janeiru je gotovo mnogo pripomoglo k razvoju in današnji pomembnosti brazilske grafike. Zato ga nova izdaja znamenite «Enciclopedie Britanice» uvršča med vrhunske dejavnike tradicionalne grafike.

To pot je Steinerjeva razstava uglašena na socialno motiviko priseljencev in domorodcev. Zaradi obvladanja jezika in narečij in ob tesnem doživljanju njihovih usod Steiner v svojih grafikah podaja mnogo več kakor pa le zunanji lik prikazanih ljudi. V njih so zajete žalostne zgodbe kot so mu jih pripovedovali med slikanjem. Dejali pa bi, da Steiner razume tudi jezik živali pragozda, ko jih podaja v značilnostih njih bistva.

Brazilija je dežela krutih nasprotstev, kjer ob pregrešnem bogastvu životari skrajno siromaštvo ljudi, ki živijo še v prazgodovinski borbi za goli obstanek tako v velemestu, kot v mračni džungli. Pretresljiv je v tem smislu barvni lesorez z domorodci iz sovražnih si rodov, ki pa zaradi lakote družno služijo tujcu noseč ogromen hlod za izgradnjo civilizacije, ki bo njih same uničila.

Na razstavi je 48 jedkanic, akvatint, suhih igel, lesorezov in drugih listov v mešanih tiskih.

Steinerjeva dela so nekaj več kot mojstrovine grafike, so obenem tudi knjiga, ki nam v marsičem razširi znanje o čudoviti zemlji, kakršna je Brazilija.

Skupina znanih umetnikov pri ENDAS

Čeprav je dokaj različen likovni izraz posameznikov iz skupine tržaških slikarjev, ki se je združila na razstavi v galeriji ENDAS, ji njihove dobro izbrane slike dajejo neoporečno umetniški blesk na višji kakovostni ravni. Razstavljavci so Bastianutto, August Černigoj, mladi Marani, Pisani, Ponte in še Barbara Stradeethe.

Poslednje ime nam sicer ni več novo, se je pa ta novozelandska slikarka zadnja leta predstavljala skoro edinole na razstavah grafikov, posebno tistih iz Černigojeve grafične šole. Tokrat pa prikazuje uspelo veliko olje, ki v navidezni abstraktnosti vsebuje celotno barvnost tržaškega pristana in osnovno naznačene elemente njegove stvarne sestave, ki jih Barbara Stradeethe slikovito povezuje v razvejano igro ploskev in prog. Ni pa to njena poslednja izraznost, ker je prešla v iluminizem, kot ga trenutno prikazuje na razstavi v Bariju.

Bolj geometričen od nje je njen učitelj Černigoj v edinem prikazu olja sproščene zasnove. Z izjemo olj dosledno predmetno slikajočega Bastianuttija, to pot v bolj zamolklih barvah, izražajo ostale slike bolj sodobno usmerjenost, ki gre od zrcaljenja kraške pokrajine v okenskih steklih Bruna Ponteja, abstraktnosti biološko in pošastno občutene razpredenosti oblik platen Maranija pa do čipkaste lepote dobro usklajenih del novosecesionističnega priokusa, s katerimi si Dante Pisani utrjuje svoj sloves tudi z razstavami preko sosedne meje.

Razstava nam podaja dobro izbran prerez ob samem vrhu tržaškega slikarstva skupine ustvarjalcev, ki mu poizkuša dati nov umetniški zagon.

MILKO BAMBIČ

KAKOR DA BI V NAŠI DOBI NE BILO ŽE DOVOLJ IN PREVEČ VOJN

Sedanja vojna med Indijo in Pakistanom že tretja vojna od osvoboditve do danes

Že ob sami osamosvojitvi teh dveh držav je prišlo do ostrih medsebojnih spopadov
Največja selitev v zgodovini človeštva - Izredno siromaštvo, morda največje na svetu

V trenutku, ko to beležimo, vemo le to, da so pakistanski poveljniki v Daki klonili. Zato ne vemo, kako se bodo dogodki razvijali in če se bo ta nesmiselna vojna med dvema siromašnima državama nadaljevala, ali pa bo «nedokončana» utihnila, kot sta se prenehali že dve podobni vojni v 25 letih, odkar sta Indija in Pakistan svobodni državi.

Za Indijo in Pakistan se trdi, da predstavljata azijsko podcelino. In to ni nikakršno pretiravanje, kajti obe državi sta veliki tako po svojem obsegu kot tudi po številu prebivalstva. Indija meri skoraj 3 milijone in pol kv.km površine in šteje 550 milijonov prebivalcev, oba Pakistana, Zahodni in Vzhodni, pa merita skoraj milijon kv.km površine in sicer Zahodni 810 tisoč kv.km, Vzhodni malo manj kot 150.000 kv.km, skupno pa štejeta nad 100 milijonov prebivalcev.

Kot je nesmiselna sedanja vojna, sta bili nesmiselni tudi dve dosedanji vojni med tema dvema azijskima sosedama in sicer spopad ob samem njunem nastanku leta 1947 zaradi Kašmirja in vojna leta 1965. Razlogi teh vojn so veliko globlji, za vzgib pri množicah pa služijo verska občutja na eni in drugi strani. Indijci so namreč v pretežni večini hindujske vere, Pakistanci pa muslimanske. Hindujska vera je na tem področju Azije starejšega datuma, muslimanska, ki je mlajša, pa je postala bolj prodorna in borbena.

Razlika med Indijci in Pakistanci na verski osnovi je prišla do izraza že koj leta 1947, ko je Velika Britanija pod pritiskom indijsko-pakistanskih množic morala popustiti in tem področjem dati svobodo. 15. avgusta 1947. leta je Nehru v Delhiju proglasil neodvisnost Indije, nekaj tisoč km stran proti zahodu pa je Ali Džina v Karaču proglasil neodvisnost Pakistana. Medtem so funkcionarji indijskega nacionalnega kongresa za Indijo ter muslimanske lige za Pakistan izvedli velikansko delitev: razsekanje področja, ki se je do tedaj razvijalo v okviru ene same velikanske skupnosti, pa čeprav v kolonialnem režimu. Razdelili so nad štiri milijone kv.km površine in skoraj pol milijarde prebivalstva praktično na tri države: Indijo, Zahodni in Vzhodni Pakistan, ki sta 1500 km narazen. Razdelili so državno upravo, vojsko policijo, vse seveda v smislu nekih novih neobstoječih narodnosti. Hkrati — in tu je bila storjena še večja napaka — so razdelili in presekali železniške proge, ceste, tovarne so ločili od surovinskih baz, cela področja od izhoda na morje itd. itd.

To sicer velikansko delo ni prineslo pomirjenja, kot je bilo želeti in kot so se bili vodilni ljudje obeh nastajajočih držav dogovorili, pač pa je zaradi novih razmer izbruhnila nekakšna verska vojna. Prišlo je do spopadov in medsebojnih oboroženih obračunavanj, v katerih je izgubilo življenje več stotisoč ljudi. Z druge strani pa se je začela velikanska selitev, preseljevanje, kakršnega svet še ni videl. Na vozovih, vlakih in peš so hinduisti bežali iz Pakistana v Indijo, muslimani pa iz Indije v Pakistan. V nekaj mesecih je zapustilo svoje domove okoli deset milijonov ljudi.

Ker so hoteli čimbolj upoštevati merilo verske pripadnosti tamkajšnjega prebivalstva pri načrtovanju meja med novima deželama, so napravili velike napake, da so ločili središča od svojih zaledij, da so sekali arterije — ceste in železnice itd. Prišlo je do tolikšne skrajnosti, da so na primer pustili v pakistanskem delu Bengalije plantaže jute, medtem ko so v indijskem delu ostale tovarne za predelavo jute. In tudi to, da je v Indiji ostala Kalkuta, glavno pristanišče, skozi katero je juta odhajala na svetovna tržišča. Kljub selitvi desetih milijonov Indijcev in Pakistancev je ostalo v Indiji kakih 50 milijonov muslimanov, v Pakistanu pa kakih 10 milijonov hinduistov.

In v tem okviru je prišlo tudi do znanega spora glede Kašmira, do spora, ki se je vlekel vse do začetka leta 1949. Pravzaprav še danes ni jasno, zakaj je do tega spora prišlo. Kašmir je bila stara fevdalna državica na obronkih Himalaje, na meji med dvema novo nastalima državama. Državi je vladal hinduistični maharadža, ki se ni oziral na verska občutja svojih podložnikov, ki so za tri četrtine pripadali muslimanski veri, ena četrtina pa njegovi hinduistični veri. Pakistan pa si je hotel to lepo področje podrediti, ker je Kašmir nekakšen prirodni biser vsega tega zemljepisnega

Denarja ni za najnujnejše, še celo za kruh ne. Za orožje pa ga vendarle najdejo

področja. In ko so pakistanske oblasti poslale v Kašmir svojo «sveto vojsko», je maharadža Hari Sing sredi noči naložil na 42 tovornjakov vse svoje premoženje, ogromne količine zlata, biserov, dragocenih preprog in drugega in jo ubral proti Indiji. Pred pobegom pa je podpisal dva dokumenta, s katerima je potrdil pripadnost svoje državice indijski državi. S temi dokumenti v rokah je tudi Indija začela svoje vojaške operacije, ki so se, kot smo že rekli, zavlekle do začetka 1949, ko je s posredovanjem Združenih narodov bila dosežena prekinitev ognja.

Kmalu pozneje pa je med Pakistanom in Indijo prišlo do razmeroma zelo dobrih odnosov. Normalizirali so medsebojne prometne zveze, meddržavne posle, komunikacije, v začetku 60 let pa je prišlo tudi do dveh zelo prisrčnih srečanj med indijskim premierom Nehrujem in pakistanskim predsednikom Ajubom Kanom. Dosežen je bil tudi sporazum o razdelitvi voda reke Inda. Jeseni 1962 pa je pakistanski predsednik Ajub Kan obvestil premiera Nehruja, da Pakistan ne bo izkoristil težav, v katerih se je znašel Novi Delhi zaradi vojne s Kitajsko in da more, torej, Indija znaten del svojih vojaških enot premakniti na bojišče s Kitajsko.

Spopad med Indijo in Kitajsko, v katerem se je Pakistan tako dobro izkazal nasproti Indiji, je zapustil trajnejše posledice v tem delu sveta. Nekdanje prijateljstvo med Indijo in Kitajsko je v tem primeru umrlo, LR Kitajska pa je s tem trenutkom našla na tem zemljepisnem področju svojega novega prijatelja in zaveznika — Pakistan. Hkrati pa je tudi Pakistan začel spreminjati svojo zunanjepolitično linijo. Do tedaj je bil trdno povezan z ZDA, od tedaj pa so njegove vezi s Seato in Cento paktom začele popuščati in pakistanski politiki in vojaški voditelji so začeli vedno pogosteje obiskovati Peking.

Drugi spor med Indijo in Pakistanom je izbruhnil sredi leta 1965. Tudi v tem primeru ni bilo napovedi vojne, pač pa je prišlo do spopada «spontano». Izgovor za izbruh tega spopada je zares žalosten, rekli bi bedno malenkosten. Na tisoče ljudi je padlo prav po neumnosti. Čeprav se zdi neverjetno, je za izbruh te vojne kriv en sam «sveti las». Iz muslimanskega svetišča Kasradbal v Srinagaru je namreč izginil en las preroka Mohameda. Ko so muslimanski verniki zvedeli za to, so se začele demonstracije s tisoči mrtvih na obeh straneh meje. Napetost je rasla. V začetku avgusta je Indija obtožila Pakistan, da je poslal več tisoč oboroženih

(Nadaljevanje na 6. strani)

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne hvalite dneva pred večerom, raje bolj trdo poprimite za delo. Neizpodbiten dokaz vdanosti s strani ljubljene osebe.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Vaša delovna energija pojema, ker se nikdar dovolj ne odpočijete. Presenečenje v zvezi z nekim mladim prijateljem.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Kljub neenakemu spopadu bo zmaga vaša. Ne dovolite, da bi kdo blatil vaše ideale.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Prejeli boste odgovor na vprašanje, ki ste ga bili postavili na nekem sestanku. Uspešen razvoj na čustvenem področju.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Z veseljem se lotite dela, ki ste se zanj odločili. Beseda ni konj, vendar pazite, kako jih uporabljate.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Posvetujte se o svojih težavah le s strokovnjakom. Odlično razpoloženje in veder pogled v bodočnost.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Nepričakovan silovit napad, ki ga boste odlično prenesli. Ne zagovarjajte stvari, ki nikakor ni v redu.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) V vašem poslovnem napredovanju bo nastopil premor, toda le začasno. Ne poigravajte se lahkomiselno s čustvi neke osebe.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) V svoji drznosti tvegate preveč. Sporazumno slovo, ki pa ne bo lahko.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) V zvezi z nekim perečim finančnim vprašanjem prisluhnite več platem zvona. Upoštevajte bolj pravilo: rana ura, zlata ura.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Srečanje z nekim bivšim poslovnim partnerjem vam bo zagotovilo uspeh. V čustvenem pogledu skok v neznano.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Preden se odpravite na pot, ne pozabite še prej izpolniti neko svojo obljubo. Skušajte obvladati svojo čemernost.

PREJELI SMO

Regione autonoma Friuli - Venezia Giulia: NOTA PRELIMINARE al disegno di legge concernente «Bilancio di previsione della Regione Aut. Friuli - Venezia Giulia per l'esercizio finanziario 1972».

AP - AGENZIA POPOLARE. Organo del movimento d'iniziativa popolare. Anno I n. 1. Trieste, 16 nov. 1971.

OSNOVNA ŠOLA CERKNO
SPOMENIK NOB

1944 27·I· 1972

BIVŠI PARTIZANI, AKTIVISTI, VSI DEMOKRATIČNI SLOVENCI IN ITALIJANI! — Prispevajte v sklad za izgradnjo šole-spomenika NOB v Cerknem!

Prispevki se v Trstu nabirajo:
v uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6/II.,
na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Geppa 9/II.,
na sedežu Kmečke zveze, Ul. Geppa 9, pritličje,
v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 in
na sedežih prosvetnih društev, včlanjenih v Slovenski prosvetni zvezi.

V Gorici se nabirajo prispevki na sedežu SPZ, Ul. Malta 2/I in na sedežih vseh prosvetnih društev na Goriškem.

14. *Vid Vremec:*

Delavsko gibanje v slovenski Istri 1926-1934

Nato so sledile obsežne aretacije na tem območju. Iz Doline so bili aretirani Ivan Slavec, Josip Pangerc, Martin Semec, Ivan Štrajn - Venče, Rudolf in Pavla Marx, Ivan Vodopivec, Anton Jercog (samo nekaj dni) in Florjan Jercog; iz Boljunca Bruno in Milan Žerjal, Angel Zobec, Mihael Kozina, Josip Ota, Jože Korošec in Ivan Sancin; iz Krogelj Natal Ota, Viktor Mihalič in Maks Ota; od Domja Ivan Kralj, Jože Valentič in Jože Ivančič; iz Loga Avgust Dobrila; iz Boršta Anton Petaros; iz Ricmanj Martin Montagna; iz Mačkovelj Lojze Štrajn - Krapec in njegov brat Silvester, nadalje Lojze Štrajn - Šikov, Alojz Purger - Badiša, Silvester Purger, Rok Turko - Pedončen, Roman Šik - Bejter. Policija je iskala Antona Smotlaka, ki je živel v ilegali v Podgorju, in Maria Tula - Cukra. Le-ta je nameraval po strankini direktivi pobegniti v Jugoslavijo. Nekaj dni se je skrival v vaški okolici, potem so ga aretirali pri Ilirski Bistrici. Nekaterim je vendarle uspelo pobegniti pred aretacijo in emigrirati v Jugoslavijo, med njimi Antonu Smotlaku.

Z območja Miljskih hribov so aretirali avgusta Ivana Škerjana in Ivana Korošca iz Koroščev, medtem ko so Peter rošca - Gorgurja, Antona Škerjana, Ivana Škerjana, Lazarja Škerjana in Ivana Korošc iz Koroščev, medtem ko so Peter Viola, Ivan Čač - Bill, Guerrino Irovec in drugi Kolaričevi somišljeniki ostali tedaj na svobodi.

Aretacije so prizadejale tudi druga območja, vendar v manjšem obsegu, čeprav se je Kolaričevo delovanje raztezalo od Istre, Ilirske Bistrice, preko Krasa, vse tja do Goriške.

Zaprli so jih pretežno v tržaški Coroneo. Na zaslševanjih so nekatere hudo pretepali, jim stiskali roke v predale in jim spuščali v telo električni tok. Jože Grzetič iz Pazina in drugi so prestali huda mučenja. Pod težo udarcev je Martin Montagna, ki so ga imeli za enega od voditeljev komunističnega gibanja na dolinskem območju, povedal marsikaj o dejavnosti same organizacije.

Po končani preiskavi so oktobra leta 1932 nekatere prijavili za policijsko konfinacijo, nekaj so jih izpustili iz zapora že v teku preiskovalnega postopka, večje število pa so prijavili za sodno obravnavo pred posebnim sodiščem. Tisto leto je fašizem z bučnimi manifestacijami slavil desetletnico prihoda na oblast. Pokazal se je «velikodušnega» in podelil amnestijo za tiste politične pripornike ali zapornike, katerih kazen ni presegala pet let zapora. S tem je bila amnestirana večina prizadetih protifašistov že po končani preiskavi, da niso sploh prišli pred sodišče ali pred komisijo za prisoditev policijske konfinacije, zato so jih izpustili iz zapora. Čez leto dni je posebno sodišče v Rimu sodilo Natalu Kolariču, Klementu Purgerju in Martinu Montagni. V razsodbi z dne 26. septembra 1933 je bilo med drugim zapisano: «Kolarič, funkcionar komunistične stranke, po izvršitvi raznih nalog se je v letu 1932 ukvarjal z organizacijo KSI v Julijski krajini, posebno pa med slovenskim in hrvaškim prebivalstvom. Razvila se je obsežna dejavnost, s širjenjem tisočev letakov, časopisov, razobešanja rdečih zastav, pozivov in sestankov v istrskih gozdovih.»

Obsojeni so bili Natal Kolarič, čevljar, na dvajset let, Klement Purger, tesar, na osem let in Martin Montagna, mehanik, na šest let zaporne kazni.

Vincenc Kocjančič iz Bertokov je bil zelo prizadeven organizator delavskega gibanja v rojstnem kraju in na širšem območju. Z njim so sodelovali brata Karel in Silvester ter sestri Stana in Cilka. Zadnja je od leta 1931 naprej opravljala kurirske in druge posle za organizacijo. Po aretaciji številnih protifašistov so na pobudo Vincenca Kocjančiča in po navodilih vodilnih komunistov, ki so ostali na svobodi, organizirali v drugi polovici leta 1932 tajni sestanek v Bertokih, na katerem so bili navzoči zgoraj omenjeni in še Danjel Bertok iz Čežarjev, Josip Novel, Nino Kuret in Josip Furlanič iz Bertokov. Pogovorili so se o ukrepih, da bi obvarovali organizacijo pred novimi policijskimi vdori in o nadaljevanju politične dejavnosti. Z Vincencem Kocjančičem je bil povezan tudi Ivan Cah, do katerega je Cilka Kocjančičeva nosila propagandno gradivo, medsebojna sporočila in drugo. Bertoška komunistična skupina je delovala z večjimi ali manjšimi presledki vsa poznejša leta.

DRUGI ODHOD V DOMOVINO

Strankino vodstvo v Parizu je zaupalo Vitalu Vatovcu tudi nalogo, naj organizira v Trstu javko za pismene pošiljke iz inozemstva. O tem je seznanil svojo sestro Antonijo, ki je dnevno zahajala v Trst prodajat mleko in kmetijsko pridelke. Nato se je Antonija Vatovec por. Bordon, v dogovoru z brati in Avguštinom Furlaničem, pogovorila o zadevi s Francem Maličem, malim trgovcem iz Ulice sv. Anastazije 6 v Trstu, kupcem njenega blaga. Ta je pristal na sodelovanje. Vatovčeva sestra pa je novico in njegov naslov nemudoma sporočila bratu v Pariz. Tako so od leta 1930 dalje organizirali redno zvezo s strankinim vodstvom v emigraciji.

Nekega dne v letu 1932, ko je bila že dobro vpeljana zveza s Parizom, je Antonija Vatovčeva, kot po navadi, odšla pogledat k Maliču, ali je morda prispelo kaj pošte na javko.

(Nadaljevanje sledi)

SMUČANJE

DANES V SESTRIERU

Danes ženski smuk za Arlberg Kandahar

Mednarodnega smuka Kandahar v Sestrieru za moške ne bodo opravili. Delegat Mednarodne smučarske zveze je namreč tekmovanje prepovedal z obrazložitvijo, da je proga prenevarna.

Medtem so se Američanke odpovedale iz istega vzroka tudi nastopu v ženskem smuku.

Kljub tem zapletom, ki so povzročili med smučarji, vodstvi reprezentanc, organizatorji in predstavniki Mednarodne smučarske zveze hude in ostre polemike, so se včeraj nadaljevali «nonstop» spusti za ženski smuk tega tradicionalnega tekmovanja za 37. Arlberg Kandahar. Vremenski pogoji in snežne razmere na progi, katere start leži v višini 2.480 m, cilj pa na 1845 m, so bile res idealne. Tekmovalke so zato dosegale odlične čase.

Med vsemi so izstopale Francozinje. Uradno njihovih spustov sicer niso merili, neuradno pa je progo Macchijeva presmučala v 1'32"5, kar je za to progo odličen dosežek. Za njo je njena rojakinja Rouvierova zaostala za 5 desetink sekunde, Francozinja Mirova za 9 desetink, sledile so Avstrijke Pröllova (1"3), Totschnigova in Drexlova (1"9) itd.

Seveda pa so vsi ti časi zgolj indikativni, saj so bili zmerjeni z navadnimi kronometri, poleg tega pa tudi vse tekmovalke niso vozile na moč.

Ženski smuk bo na sporedu danes, prvi start pa bo ob 11. uri. Vseh prijavljenih tekmovalk je približno 50. Izrazite favoritinje v tem smuku ni. Letos so opravili že dva ženska smuka. V St. Moritzu je zmagala Avstrijka Pröllova, v Val d'Iseru pa Francozinja Rouvierova. Ker Avstrijka tehnično ni ravno najbolje pripravljena, (proga št. 9 v Sestrieru, na kateri bo tekmovanje, pa zahteva prav mnogo tehničnega znanja) je malo verjetno, da bi Pröllova ponovila svoj prvi uspeh iz začetka sezone. Več možnosti ima Francozinja, pa seveda tudi ostale njene rojakinje.

* * *

Medtem poročajo, da tudi zdravstveno stanje Gustava Thönija ni zaskrbljujoče. Med treningom za slalom je namreč padel in si nekoliko poškodoval prsni koš. Čeprav poškodba ni bila huda so ga takoj prepeljali v Turin, kjer so mu poškodbo pregledali zdravniki specialisti. Ti so po pregledu zagotovili, da bo lahko Thöni v nedeljo vsekakor mirno startal v slalomu.

Martin Kralj, Borov košarkar

Napadalci trebenskega Primorca so v nogometni tekmi proti enajsterici ACEGAT večkrat sprožili bliskovite protinapade. Iz enega teh so presenetili tudi nasprotnega vratarja: preden se je utegnil pognati za žogo, se je ta že znašla za njegovim hrbtom v mreži

BOKS

Cassius Clay zopet v Evropi

V Zürich je prispel iz ZDA bivši svetovni prvak težke boksarske kategorije Cassius Clay. Kot je znano se bo 26. t.m. pomeril z zahodnonemškim prvakom Jurgenom Blinom.

OBVESTILO

SPDT obvešča, da bodo odhodi avtobusov v Trbiž in Sv. Anton potekali po sledečem razporedu:

AVTOBUS A: ob 6. uri s Trga Ulpiano (pred sodiščem),

AVTOBUS B: ob 6. uri iz Trsta s Trga Ulpiano (pred sodiščem), ob 6.15 iz Rojana (semafor), ob 6.20 iz Barkovelj (črpalka Shell),

AVTOBUS C: ob 6. uri s Proseka (tel. kabine),

AVTOBUS D: ob 6. uri iz Trsta s Trga Ulpiano (pred sodiščem), ob 6.15 z Opčin (križišče-semafor), ob 6.25 iz Križa (avtobusna postaja).

TEDENSKI PREGLED MLADINSKIH NOGOMETNIH PRVENSTEV

Šele sedaj znani vsi rezultati za tri zadnja prvenstvena kola

Niti nedeljsko kolo ni bilo našim ekipam preveč naklonjeno. Skoraj vse enajsterice so bile namreč poražene.

MLADINCI

SKUPINA A

Po več uspešnih nastopih je moralo proseško Primorje kloniti tehnično boljšim nasprotnikom Fortitude. Naši nogometaši pa so zgubili le z golom razlike in so bili gostom vseskozi enakovreden tekmec.

Gaji pa ne gre in ne gre od rok. Tudi v nedeljo je namreč doživela poraz. Vse kaže, da ekipa ne more (iz raznih razlogov) zaigrati zbrano. Poleg tega pa vsako tekmo naši predstavniki igrajo z okrnjeno postavo.

Zaradi slabega vremena, praznikov itd. so z zamudo odigrali več tekem, tako da je nogometna zveza lahko posredovala izide za tri zadnja kola šele sedaj.

IZIDI 5. 12.

CRDA — Zaule	neodigrana
Edera — Primorje	0:1
Cremcaffè — Fortitudo	0:1
Ponziana — Gaja	6:0

IZIDI 8. 12.

Zaule — Primorje	0:5
Gaja — CRDA	0:2
Fortitudo — Giarizzole	1:0
Cremcaffè — Ponziana	0:6

IZIDI 12. 12.

CRDA — Ponziana	0:4
Zaule — Edera	0:3
Primorje — Fortitudo	1:2
Giarizzole — Gaja	2:1

LESTVICA

Ponziana	26
Cremcaffè	23
Fortitudo	22
Giarizzole	18
CRDA in Primorje	11
Edera	6
Zaule	5
Gaja	4

SKUPINA B

Brežani so v nedeljo zgubili tekmo proti močni enajsterici Aurisine. Poraz je bil predviden. Naši nogometaši si namreč niso delali večjih utvar. Njihov položaj na lestvici pa je še kar zadovoljiv, čeprav so navijači mnenja, da ekipa zmore precej več, kot je pokazala doslej.

IZIDI 5. 12.

S. Anna — Don Bosco	1:5
S. Giovanni — Aurisina	1:1
Campanelle — Breg	1:3
Rosandra — Triestina	1:1

IZIDI 8. 12.

Don Bosco — Aurisina	1:2
Triestina — S. Anna	4:0
Breg — Roianese	1:0
Campanelle — Rosandra	0:6

IZIDI 12. 12.

Don Bosco — S. Giovanni	1:3
S. Anna — Rosandra	1:1
Aurisina — Breg	1:0
Roianese — Triestina	1:6

LESTVICA

Aurisina	22
S. Giovanni	20
S. Anna in Don Bosco	13
Breg	12
Rosandra Zerial	9
Campanelle	7
Roianese	1

Triestina nastopa izven konkurence, ker ima mladinsko ekipo v deželnem prvenstvu.

ZAČETNIKI

Tudi v prvenstvu začetnikov je položaj sila zapleten. Prvenstvo namreč poteka neredno, to pa zaradi prekinjenih tekem, praznikov, slabega vremena itd. V zadnjih treh kolih je bila zaposlena le ena naša enajsterica, in sicer Zarja, ki je igrala neodločeno (brez gola) proti Fortitudu. Primorje pa je izgubilo ponovno z 2:0 brez borbe.

IZIDA 4. 12.

Ponziana — Libertas	0:8
Edera — Primorje	b.b. 2:0

IZIDA 8. 12.

Edera — Ponziana	0:4
Fortitudo — Zarja	0:0

IZID 11. 12.

Inter SS — Esperia	0:7

LESTVICA

Esperia Pio XII	20
Libertas	18
Breg	17
Zaule	16
Giarizzole in Ponziana	13
Muggesana	11
Fortitudo	10
Zarja	6
Inter SS in Edera	4
Primorje	0

b. 1.

KOŠARKA

EVROPSKA POKALNA TEKMOVANJA

Italijanska moštva med favoriti za napredovanje v četrtfinalu

Po prvih dveh izločilnih kolih so evropska pokalna tekmovanja prišla do četrtfinala. V nasprotju s tekmovanji za nogometne pokale igrajo pri košarki četrtfinalne skupine z dvema tekmama, tudi s povratno. (Pri nogometu velja neposredni izločilni sistem).

V Münchnu so zato sestavili po dve četrtfinalni skupini za vsako od štirih evropskih pokalnih košarkarskih tekmovanj. Po dve najboljši peterki iz vsake skupine se bosta uvrstili v polfinale (po sistemu prva iz prve skupine proti drugi iz druge, in druga iz prve skupine proti prvi iz druge). Zmagoviti ekipi teh srečanj (tudi tukaj bodo odigrali povratne tekme) se bosta uvrstili v finale.

MOŠKI

Pokal evropskih prvakov

A SKUPINA

Ignis - Varese (Italija)
Real Madrid (Španija)
Radio Kock Dunaj (Avstrija)
Flamingos Haarlem (Nizozemska)

V tej skupini bi morali voditi bitko za prvo mesto Španci in Italijani, ki se bodo pomerili med seboj že takoj v začetku v obeh tekmah, in sicer 5. in 12. januarja. Avstrijci in Nizozemci prvima dvema ekipama niso enakovredni nasprotniki.

B SKUPINA

Slavija Praga (ČSSR)
Bus Lierre (Belgija)
Panathinaikos Atene (Grčija)
Jugoplastika Split (Jugoslavija)

V tej skupini bo bitka za najboljša mesta bolj odprta. Na papirju le Belgijci nimajo nobene možnosti za napredovanje. Favoriti so sicer Čehoslovaki in Jugoslovani, toda tudi Grki bi lahko presenetili eno od teh dveh moštev.

Pokal pokalnih prvakov

A SKUPINA

Partenope Neapelj (Italija)
Juventud Badalona (Španija)
Racing Malines (Belgija)

Italijansko moštvo je pred dvema letoma že osvojilo ta pokal, lani pa ga je izločil kasnejši zmagovalec Simmenthal. Italijani so zato glavni favoriti. Belgijci imajo nekaj manj možnosti, za Špance pa se bo tekmovanje skoraj gotovo končalo že v četrtfinalu.

B SKUPINA

Simmenthal Milan (Italija)
Crvena zvezda Beograd (Jug.)
AEK Atene (Grčija)

Simmenthal je seveda tukaj favorit, za drugo mesto pa se obeta med Jugoslovani in Grki izredno ostra bitka, zlasti, ker je igrišče v Atenah pravi «levji brlog» iz katerega bo Jugoslovanom izredno težko odnesti točke.

ŽENSKE

Pokal evropskih prvakinj

A SKUPINA

Fagwa Riga (SZ)
Marica Plovdiv (Bolgarija)
Sparta Praga (ČSSR)
Egytertes Budimpešta (Madž.)

V tej skupini je prvo mesto dejansko že oddano Sovjetinjam, tako se bo bila bitka le za drugo mesto. Sovjetinje so namreč zmagale že lani in so mnogo močnejše od ostalih peterk v tem tekmovanju. Ekipe, ki se bodo potegovale za drugo mesto, pa so izredno izenačene in je vsaka napoved zelo tvegana.

B SKUPINA

GEAS Sesto (Italija)
Wisla Krakov (Poljska)
Clermont Ferrand (Francija)
Željezničar (Jugoslavija)

Francozinje so bile lani finalistke in so tudi letos na poti, da dosežejo zelo visoko uvrstitev. Toda tudi ostale peterke so dokaj možne in naj bi bil končni vrstni red četrtfinalne lestvice te skupine tak ali drugačen, to ne bi predstavljalo velikega presenečenja.

Pokal pokalnih prvakinj

A SKUPINA

Slavija Praga (ČSSR)
Lokomotiv Sofija (Bogarija)
Spartak Leningrad (SZ)

Ta skupina je izredno izenačena. Tudi tukaj dejansko presečenj ne more biti.

B SKUPINA

Voždovac Beograd (Jugoslavija)
Hapoel Jeruzalem (Izrael)
Le Gerb Montceau (Francija)

Ekipe te skupine niso preveč znane na evropskih košarkarskih igriščih, prav zato pa lahko rečemo, da bo to verjetno tehnično najslabša skupina vseh pokalnih tekmovanj. Tudi napovedovanje končnega zmagovalca te skupine je zato tvegano.

HOKEJ NA LEDU

Danes se bo začel v Moskvi velik mednarodni turnir v hokeju na ledu. Organizatorji so povabili tudi Kanado, ki pa je vabilo zavrnila. Kanadčani so namreč izjavili, da se s svojo reprezentanco ne bodo udeležili nobenega hokejskega turnirja v inozemstvu, dokler Mednarodna hokejska zveza ne bo spremenila pravil, po katerih je dovoljeno sestavljati reprezentanco samo iz amaterskih igralcev. Kanadčani so namreč zagovorniki teze, da morajo zastopati državo najboljši igralci dežele, ne glede na to, če so profesionalci ali amaterji, kot je to uveljavljeno v nogometu.

PO ANKETI AGENCIJE UNITED PRESS

Merckx in Gouldova športnika leta 1971

Poročevalska agencija United Press je tudi letos organizirala anketo za najboljšega športnika v letu 1971, v kateri so sodelovali športni časnikarji največjih časopisov iz vzhodne in zahodne Evrope.

Med moškimi je z velikim naskokom zmagal Belgijec Merckx. Dvakratni svetovni kolesarski prvak in trikratni zmagovalec dirke «Tour de France» je tako na dveh kolesih «prehitel» Angleža Škota Stewarta, ki se je kljub svojim stotinam konjskih moči na štirih kolesih uvrstil «šele» na drugo mesto.

Med ženskami je nekoliko tesneje zasedla prvo mesto avstralska mladinka Shane Gould, ki je lastnica vseh svetovnih plavalnih rekordov prostega sloga. Tudi drugo mesto je pripadlo Avstraliji in sicer po zaslugi tamkajšnje domorodinje Goolagongove, ki si je to čast priborila s teniškim loparjem. Zanimivo je, da je na desetem mestu hčerka britanske kraljice, princesa Ana, ki se je baje uvrstila tudi v britansko olimpijsko ekipo.

MOŠKI

1. Eddy Merckx (Bel.) kolesar. 210
2. Jackie Stewart (VB) avtomobilizem 144
3. Vasilij Aleksejev (SZ) dviganje uteži 137
4. Pat Matzdorf (ZDA) atletika 130
5. Juha Vaatainen (Fin.) atlet. 121
6. Mark Spitz (ZDA) plavanje 104
7. Joe Frazier (ZDA) boks 99
8. Gustav Thöni (It.) smučanje 44
9. Lee Trevino (ZDA) golf 41
10. Valerij Borzov (SZ) atletika 36

ŽENSKE

1. Shane Gould (Avstral.) plav. 234
2. Evonne Goolagong (Avstralija) tenis 201
3. Ilona Gusenbauer (Avstrija) atletika 185
4. Faine Melink (SZ) atletika 123
5. Annemarie Pröll (Avstrija) smučanje 97
6. Hildegard Falck (Z. Nemčija) atletika 91
7. Heide Rosendahl (Z. Nemčija) atletika 53
8. Ljudmila Turiščeva (SZ) telovadba 44
9. Renate Stecher (Z. Nemčija) atletika 39
10. princesa Ana (VB) konjski šport 32

Kriška Vesna je igrala v nedeljo proti razmeroma slabemu nasprotniku. Kljub temu pa ji je CRDA odvzela točko

NOGOMET

V 2. REPUBLIŠKI LIGI - ZAHOD

NK Vozila do pomladi na drugem mestu

Moštvo bo začelo s pripravami za drugi del prvenstva v začetku januarja

Prvenstvo v 2. republiški ligi zahod je za jesenski del končano in moštvo NK Vozila iz Nove Gorice bo kot najboljše primorsko moštvo v tej ligi pričakalo spomladanski del prvenstva na odličnem drugem mestu. Kljub temu, da so nekateri privrženci nogometne igre v Novi Gorici predvidevali padec ekipe niže, moramo priznati, da so se fantje skozi vso prvenstvo pošteno borili in če bi jih v srečanjih spremljala še sreča, bi bili po jesenskem delu verjetno na prvem mestu. Kljub temu pa za vodečo Litijo zaostajajo samo za dve točki, kateri bodo morali nadoknaditi v spomladanskem delu, če hočejo držati korak z vrhom.

V spomladanskem delu v moštvu ne bo bistvenih sprememb, kot morda le ta, da sedaj odhaja na odsluženje vojaškega roka Inko Hvala in se bo na spomlad vrnil iz vojske nekdaj odlični napadalec Pini. Ob vsem tem pa se bo Gulin popolnoma pozdravil, tako da bo na spomlad zaigral zdrav.

Vsekakor pa je že danes jasno, da bodo le skrbne priprave (ki se bodo pričele že 6. jan. 1972) v veliki meri odločale o uvrstitvi moštva na koncu sezone. Upajmo, da bodo fantje v nadaljevanju zaigrali še bolj borbeno in predvsem napadalno, da uspehi ne bi izostali.

Rajmond Kolenc

Nogometni klub Vozila iz Nove Gorice: (od leve proti desni stoje) trener Jerončić, Bensa, Gulin, Pikuna, Benedetič, Cigoj, Klanjšček; (klečijo) Peršolja, Žižmond, Kogoj, Vuk, Hvala in Pajtnar

ATLETIKA

Dane Korica na zimskih krosih

Znani jugoslovanski atlet Dane Korica bo imel letos izredno zgoščeno sezono zimskih krosov. Jutri bo nastopil v Titogradu v teku po ulicah tega mesta, 23. januarja prihodnje leto bo nastopil na krosu «petih mlinov» v Italiji, nato pa bo sodeloval še na tekmovanjih v Moskvi, Oslu, Stockholmu, Edinburgu, Smirni in drugod.

Kot poročajo iz Zagreba, bo Korica na olimpijskih igrah v Münchnu nastopil samo na 5.000 m dolgi progi.

OLIMPIJSKE VESTI

Vodstvo italijanske reprezentance, ki bo nastopila na zimskih olimpijskih igrah v Sapporu, bo poslalo konec tega meseca na Japonsko kar dve toni hrane, s katero se bodo hranili italijanski tekmovalci. Med to hrano je tudi 300 kg riža, katerega so poslali na Japonsko kljub dejstvu, da je v tej državi riž narodna jed.

Japonski riž se namreč po okusu precej razlikuje od italijanskega in na zadnjem predolimpijskem tekmovanju ga italijanski tekmovalci niso hoteli jesti.

To bo verjetno prva večja pošiljka riža, ki bo prispela na Japonsko iz Evrope.

TONE SVETINA

264.

UKANA

TRETJA KNJIGA

Stopil je v izbo. Tam se je na štedilniku kadila juha, na tleh pa sta bila dva nahrbtnika, ki jih diverzanti niso utegnili odnesti.

«Preglejmo zdaj to smrdljivo bajto, če so v njej kaj pozabili, kar se splača pobrati!»

Hiša mu je bila dobro znana. Sèm je hodil v zasedo, svoj čas jo je obiskoval tudi Valjhun s svojimi belogardisti. Včasih so tudi prenočili v njej in kuhali ter hodili prežat na križišče steza in poti v bližini. Nedaleč stran je bila kurirska pot, od tod so se v mesto spuščali terenci, sèm so hodili iz mesta na zveze oefarji. Čudne spomine mu je dramila ta hiša. Poleti je zajel dve kurirki, ki sta prišli le-sèm iz mesta na zvezo. Tu je bil z nekaj zanesljivimi ljudmi, ki jih je jemal s seboj za posebne naloge, za katere tudi stotnik ni nikoli zvedel. Tisti deklini so bili slekli in ju imeli na voljo en dan in eno noč zgoraj v izbi na slami .. in so hodili tja, kadar se je komu zljubilo. Ubili so ju, preden so odšli, in ju pokopali nedaleč v gozdu. Čeprav si je Werther še želel takih ujetnic in je prav zaradi tega večkrat prišel sem gor, se mu kaj takega ni več posrečilo. Čez leto so ubili le tri partizane in dva terenca, ki sta nameravala v mesto. Tod so ujeli tudi dva kurirja.

«In prav v mojo mišnico so prišli spat, hudiči!» je pomislil. «Ej, če bi bil vedel, da so tako nesramni, bi jih bili čakali kar tu!»

Vojaki so se zgnetli za njim v hišo. Medtem ko se je Werther nagnil k nahrbtniku, je pes nategnil jermen. Ob ognjišču je namreč ležal na tleh kos svinjskega mesa. Werther je zavpil: «Fuj!» — saj je meso tudi njemu dišalo. Pa je bil prepozen...

Ko je pes zgrabil meso, jih je objela slepeča eksplozija in v hipu so se znašli na tleh... in pod ruševinami.

Wertherja so še živega potegnili na svetlo. Zadelan je bil s trami in kamenjem. Položili so ga na travo poleg mrličev.

«Prekleti pes!» je zlogoval in iz ust se mu je cedila kri, pomešana z žolčem. Njegova porumenela koža je bila vsa črno napikana.

Zazrl se je v vrhove smrek, ki so se visoko nad njim dotikale neba, potem pa mu je glava omahnila. V pesti je še vedno krčevito stiskal konec jermena stotnikovega psa, od katerega ni nič ostalo.

Njegov namestnik, podoficir, ki je bil dovolj stran, da je ostal nepoškodovan, je ukazal zažgati. Iznad visokih smrek se je dvignil plamen, nad dolino se je začel viti dim.

Stotnik Kniecke je gledal dim skozi okno.

«Izvrstno je opravil Werther, če je miniral in zažgal. Dobro, da so imeli s seboj pse. Teden dni dopusta mu bo dovolj, ker ga v enoti potrebujejo.»

Zadovoljno je legel nazaj. Zaskrbelo ga je le za Ano. Če se ji je kaj zgodilo, bo Wertherja pošteno naprašil in tudi dopusta ne bo dobil.

Dolgo je čakal, ves iz sebe od nestrpnosti. Močno je želel, da bi pripeljali živega katerega od tistih, ki jim je bil padel v zasedo. Po kratkem postopku bi ga dal postaviti k zidu.

Pa je prišel podoficir s sporočilom o šestih mrtvih, ki ležijo v gozdu nad mestom; kot po navadi jih bodo šele ponoči prenesli v kasarno, da jih ne bi videli meščani.

«O, norci, spet ste se dali prevarati!» je viknil Kniecke in omahnil na posteljo.

«Tako, kot ste se dali vi, gospod stotnik,» si je mislil podoficir, ves bled in prepaden. Potem je segel z roko v žep.

«Tu je jermen od vašega psa, gospod stotnik.»

Kniecke je samo z očmi ošinil spomin na svojega štirinožnega prijatelja, in milo se mu je storilo.

«Še psa ste mi zapravili!» je dejal očitajoče.

«Oprostite, gospod stotnik, če vam lahko povem, je le vaš pes zapravil nas, ker je sprožil mino!»

Kniecke ga je osuplo pogledal in zavpil:

«Vzdignite mi vso četo! Pokličite mi namestnika! Pojdite na policijski štab! Gonja naj se nadaljuje! V več smereh! Ni hudič, da jih ne bi prestregli, saj gredo gotovo v Cerkno.»

«Jawohl, gospod stotnik!» je počil z nogami podoficir in odhitel izvrševat ukaze.

Kniecke se je držal za glavo. Bolela ga je bolj kot noga, na kateri se je grda rana le počasi celila. Strmel je skozi okno, dokler ni zagledal kolon gorskih lovcev, ki so izginjale v gozd za mestom.

14

Rumeno vijoličasta svetloba sončnega jesenskega dne jih je spremljala vso pot proti štabu korpusa. Sinja modrina neba se je lesketala na valovih rečice, ob kateri so hodili. Skalovje korita nad njimi je bilo sivo, steza pa vsa obdana z drevjem, ki je blestelo in žarelo v mavrici jesenskih barv.

Dve uri hoda so se umikali z naglico, ker so se bali, da jim ne bi presekala poti kakšna skupina, za katero niso vedeli. Potem so, že zdelani, hodili počasneje. Ko so počivali, so vsi čestitali Mihajlu za uspelo zanko. Posebno vesel je bil fant, ki mu ni bilo treba nositi težke protitankovske mine.

«Dobro, da se še vedno najde kdo, ki raje nasede na stare in enostavne trike kot na zapletene zvijače,» se je šalil Mihajlo, ki je bil pravi minerski as.

Bilo jim je, kot bi jim vedrina v slapovih razkošne luči lila v duše. Tako so bili veseli vsi od kraja, da niso čutili utrujenosti. Zavili so v notranjost osvobojenega ozemlja, da so zmedli zasledujoče Nemce. Ure in ure so hodili po divji pokrajini, kjer je bila redkokatera samotna hiša še cela.

Mihajlo je dejal, da se v tako čudovitem vremenu še vojskovati ne bi smeli. Kadar so počivali, jim je zaigral na orglice otožno rusko pesem. Zategnjeni toni so se ujemali z barvami odpadajočega listja in jim polnili srca z mehko milino.

Ustavili so se ob spranih ruševinah požgane domačije. Mihajlo je privlekel iz torbe blok in predlagal Ani, da bi jo narisal. Naslonila se je na ožgano deblo in se zazrla v oblake.

Z veščimi potezami je zadel njen skrivnostni smehljaj, ki je bil zanj tako zagoneten kot ona sama.

Enoglasno so ugotovili, da jo je imenitno narisal, in vsi po vrsti so hoteli, da portretira še nje. Tudi Tušarja z brki in življenja žejnim pogledom je dobro zadel, posrečil se mu je Tomov obraz maščevalca, najbolj pa je zadel Marka s kučmo na glavi — njegov razorani obraz, kjer je eno oko gledalo dol, drugo pa v nebo, je bil prava vaba za slikarja. Seveda je Marko hotel imeti poleg sebe tudi svojega koščenega Dinka, saj je s konjem pomenil mnogo več kot brez njega.

Portrete je Mihajlo vsem podaril. Ani pa je pokazal blok, v katerega je skiciral, kar je zanimivega doživel na svojih popotovanjih. Vprašala ga je, kaj ga spodbuja k risanju. Smejal se ji je in ji razložil svoj pogled na svet.

«Najbolj tragično na svetu se mi zdi — in morda tudi najbolj pravično — da je vse minljivo. To, kar nastaja, se razblinja, včasih že v svojem začetku. Vse stvari pa se spreminjajo. Zato hočem, kadar rišem, ohraniti življenju utrip trenutka. V liniji ali barvi hočem ujeti lepoto in energijo gibanja. Rad bi izrazil zakrito bistvo stvari, ker drugim, ko gledajo narisano spet oživim podobne občutke. Z lepoto skušam premagati smrt.»

Ana je začutila, da sta si Primož in Mihajlo v nečem podobna. Oba sta prepojena z dihom smrti in hkrati neko fantastično slo po življenju.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823

Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

17. decembra 1971

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3 270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207

Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalje 200 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».

Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO GOVORICAH V SODNI PALAČI V MILANU

MSI ZAHTEVA PREMESTITEV SEDEŽA PREISKAVE O NEOFAŠIZMU V ITALIJI

Odvetniki desničarskih pretepačev skušajo z vsemi sredstvi iztrgati sodni postopek iz rok dr. Bianchija D'Espinose

MILAN, 16. — Fašisti in njihovi odvetniki se z vsemi silami otepajo preiskave o reorganizaciji fašistične stranke v Italiji, ki jo je pred nekaj tedni začel v Milanu generalni državni pravdnik Bianchi D'Espinosa. V milanski sodnijski palači krožijo govorice, ki so verjetno resnične, da bodo odvetniki fašističnih pretepačev zahtevali dodelitev preiskave drugemu italijanskemu sodišču zaradi upravičenega suma neobjektivnega sojenja. To naj bi bila zadnja zakonita poteza fašističnih odvetnikov, ki so se obrnili na kasacijsko sodišče, da bi iztrgali milanskemu generalnemu pravdniku preiskavo o reorganizaciji fašizma v Italiji, ki jo je začel dr. Sinagra, nato pa je dr. Bianchi D'Espinosa prevzel njeno vodstvo.

Namestnik državnega pravdništva dr. Sinagra je pred nekaj tedni odredil aretacijo treh fašistov, ker so kršili določila Scelbovega zakona iz leta 1952 proti reorganizaciji fašizma. To je bilo prvič po koncu druge svetovne vojne, da so v Italiji začeli preiskavo o delovanju MSI in sorodnih organizacij ter so obtožili njihove pripadnike kršitve določil omenjenega zakona.

Na ukaz državnega pravdnika je policija naslednje dni preiskala sedeže milanskega MSI, kjer je našla orožje in dokumente, ki dokazujejo trditve obtožnice. Generalni pravdnik je nato prevzel vodstvo preiskave in jo je razširil na celo italijansko ozemlje.

Fašisti so takoj odgovorili po zakoniti in nezakoniti poti. Njihovi odvetniki so poskušali ustaviti preiskavo z vsemi mogočimi zakonitimi sredstvi, njihovi pripadniki pa so začeli z ustrahovalno kampanjo proti milanskim sodnikom, katero so zaključili z bombnim atentatom proti bivališču Bianchija D'Espinose.

Istočasno pa so tudi vsi desničarski časopisi zagnali veliko gonjo proti milanskim sodnikom. Posebno oster je bil «Giornale d'Italia», ki je zapisal: «Razvidno je, kako se bo razvila akcija ideološkega terorizma, ki jo je začel milanski državni pravdnik po točno določenem načrtu (jasno je tudi komu vse to koristi...). Jasno je tudi, da se dr. D'Espinosa požvižga na zakon, pač pa postaja orodje političnega nasilja».

Ker jim do sedaj ni uspelo prestrašiti sodnikov bodisi z zakonskimi, bodisi z nezakonskimi postopki, so se odvetniki milanskih fašistov odločili za zadnjo zakonito potezo, ki jim je še ostala in so se pritožili na kasacijsko sodišče. Zakon določa, da kasacijsko sodišče lahko preloži sedež procesa ali zaradi nevarnosti neredov ali zaradi upravičenega suma nad ravnanjem državnega pravdnika. V tem primeru možnost, da bi prišlo do neredov, ne obstaja, razen če bi jih ne sprožili sami desničarski hujskači, fašisti pa lahko upravičeno sumijo Bianchija D'Espinoso, vendar mu gre njihov sum le v čast.

Odvetnik fašistov Adamo Degli Occhi pa se je poslužil tudi svojevrstne trditve, da bi iztrgal milanskemu državnemu pravdniku preiskavo. Dejal je namreč, da dr. Bianchi D'Espinosa ne more voditi sodnega postopka, ker je zaradi atentata postal prizadeta stranka.

Osebno smo bili vedno prepričani, da so fašisti pripravili napad na pravdnikovo bivališče, vendar bi nikoli ne pričakovali, da bi njihov odvetnik to javno priznal.

Poleg tega delovanja pa so pripadniki MSI poskušali tudi z izsiljevanjem. Naročili so namreč dobro znanemu zasebnemu detektivu Tomu Ponziju, naj uvede tajno preiskavo o privatnem življenju milanskih sodnikov, Tom Ponzi je v tej zvezi poslal časniku «Unità», ki je prvi objavil vest, pismo, v katerem je demantiral to novico, vendar ta izjava ne preseneča nikogar, kajti od zasebnega detektiva, ne moremo pričakovati drugega, kot da demantira vest o preiskavah v teku.

KRIZA NA BLIŽNJEM VZHODU

Jarring posreduje med Arabci in Izraelom

Kljub izraelskemu odporu obstajajo možnosti za pogajanja

NEW YORK, 16. — Izraelski zunanji minister Abba Eban se je danes sestal s posrednikom OZN Gunnarjem Jarringom, da bi se pomenila glede perspektiv ponovnega nadaljevanja posrednih pogajanj z Egiptom za mir na Bližnjem vzhodu. Včeraj se je švedski veleposlanik razgovarjal eno uro o isti temi z egiptovskim zunanjim ministrom Mahmudom Riadom. Zdi se, da je posebni pooblaščenec OZN dobil pri obeh razgovorih precej negativen vtis glede možnosti, da bi svoje poslanstvo uspešno zaključil, čeprav obstajajo še vedno možnosti za pogajanja.

V začetku tega tedna je Izrael doživel na generalni skupščini OZN precej hud poraz, ker je skupščina sprejela resolucijo afro-azijskih držav (ki pa so jo podprle tudi številne druge delegacije) v kateri se zahteva, naj posebni pooblaščenec organizacije (Jarring) nadaljuje svoje posredovalno delo. Jarring je seveda lahko začel svoje delo samo na podlagi memoranduma iz preteklega februarja v katerem je zahteval umik izraelskih čet iz zasedenih ozemelj na sinajskem polotoku.

Prav pri tem vprašanju se je vse zataknilo. Ko se je predsednica izraelskega ministrskega sveta Golda Meir vrnila z obiska v Ameriki v domovino ter je zvedela za resolucijo generalne skupščine OZN, je takoj pozvala izraelske državljane, naj se pripravijo na vojno.

V resnici se celotni položaj na Bližnjem vzhodu ni premaknil, kljub nedavni resoluciji generalne skupščine, z mrtve točke na kateri je obtičal v začetku tega leta. Izraelski zunanji minister Abba Eban je izjavil na tiskovni konferenci s časnikarji, ki so akreditirani pri OZN, da namerava njegova država ne samo spremeniti demarkacijsko črto premirja pred vojno leta 1967, temveč zahteva navzočnost in nadzorstvo izraelskih čet v nekaterih predelih sinajskega polotoka. Povedano preprosteje, lahko rečemo, da se Izrael ne namerava zaplesti z Jarringom v pogovore s predhodnim pristankom na vojaško evakuacijo določenih ozemelj, ki jih je Izrael zasedel z vojno leta 1967. Sodeč po nekaterih drugih izjavah, bi bil Izrael sicer pripravljen, da v določeni meri popusti glede nekaterih svojih teritorialnih zahtevkov, toda v bistvu ne sprejema predhodne privolitve na zapustitev zasedenih ozemelj.

Egipt in druge arabske države so sicer sprejele z zadovoljstvom sklep generalne skupščine OZN, toda ne delajo si preveč utvar glede uspešne posredovalne akcije Gunnarja Jarringa. Zato na raznih ravneh (medtem so se sestali tudi najvišji predstavniki ZAR) preučujejo možnosti gospodarskega bojkota Izraela na raznih tržiščih v Evropi in drugje po svetu. V nekaterih krogih so izrazili mnenje, da je vojna med Izraelom in Arabskimi državami možna v doglednem času, toda na splošno prevladuje mnenje, da se položaj na Bližnjem vzhodu ne bo zaostril do take mere.

NA MINISTRSTVU ZA PRAVOSODJE V RIMU

Stražar je ubil dva kolega: zamenjal ju je za roparja

Agenta nista spoštovala ukaza, naj se ustavita - Šaljiv odgovor in civilna obleka kriva usodnega rafala

RIM, 16. — Čuvaj, ki je varoval «trinajste plače» v računovodstvu ministrstva za pravosodje, je danes popoldne okoli 18 ure izstrelil rafal iz brzostrelke proti dvema moškima, ki sta se približala blagajni in ju je ubil. Žrtvi sta bili tudi dva čuvaja, ki sta prihajala po plačo.

Načelnik rimskega letečega oddelka, ki je takoj prihitel na kraj nezgode je izjavil, da gre po vsej verjetnosti za dramatičen nesporazum.

Agenta, ki sta izgubila življenje v nesreči, sta 31-letni Veniero Candini in 23-letni Umberto Marsili iz Rima. Bila sta častniška pripravnika v pazniški šoli zapora v Rebibbii. Proti njima pa je streljal 21-letni agent Nicola Jorio iz Sante Marie Capua Vetere.

Candidi in Marsili sta prišla v računovodstvo ministrstva za pravosodje, da bi dvignila trinajsto plačo. Blagajnik je namreč javil, da bo izplačal mezde ob 18.45, agenta pa sta prišla več kot uro prej. Stopila sta v dvigalo in sta se podala v četrto nadstropje, kjer je blagajna. Bila sta oblečena v civilno obleko in od tod verjetno tragična pomota. Blagajnik je ravno pripravljal plače, ko sta se agenta pojavila v računovodstvu. Ko je čuvaj Jorjo videl moža, ki sta se v civilni obleki približevala blagajni je zakričal: Stojta, ali streljam!» Candini in Marsili pa nista spoštovala ukaza in sta hudomušno odvrnila: «Midva se z brzostrelkami igrava».

Jorio ju je videl kako sta se mu približala. Prebledel je in pritisnil na petelina: rafal 15 strelov je zadel agenta, ki sta onemogla obležala na tleh. Prisotni so takoj poklicali rešilni avto rdečega križa, vendar za nesrečneža ni bilo več pomoči.

Agenti letečega oddelka so skušali zaslišati Joria, vendar agent je bil še pod šokom in je nemo buljil v zaslševalce, nato pa je zmedeno dejal: «Mislil sem, da gre za rop. Nisem vedel, da sta bila kolega. Verjetno sta se hotela nekoliko pošaliti.»

Chevallierovo zdravstveno stanje še vedno kritično

PARIZ, 16. — Zdravstveno stanje francoskega šansoneta Maurica Chevalliera je še vedno kritično. Chevallier, katerega so sprejeli v bolnišnico v ponedeljek, je še vedno na oddelku za oživljanje.

Že tretja vojna

(Nadaljevanje s 4. strani)

ljudi čez demarkacijsko črto, ki je ločila Kašmir že iz leta 1949. V odgovor na te tisoče kašmirskih vojakov je nastopila Indija s svojimi okrepitvami in je 5. septembra izvedla svoj protinapad. Tokrat je spopad ostrejši, ker sta obe državi veliko bolje oboroženi, kot sta bili 1947. Toda tako ZDA kot ZSSR se odločno postavita proti vojni in že 11. septembra se vojna preneha, pa čeprav se Kitajska odločno postavi na stran Pakistana.

V januarju naslednjega leta je sovjetski premier Kosigin v Taškentu učinkovito posredoval med Indijo in Pakistanom, tako da sta indijski premier Šastri in pakistanski predsednik Ajub Kan podpisala sporazum o umiku čet in prenehanju vojnega stanja. Torej tudi ta vojna se ni «končala».

Na podcelini, ki jo tvorita Indija in oba Pakistana, zavlada nato doba relativnega miru, celo sodelovanja. Tudi v Kašmiru so se razmere uredile, kajti obe strani sprejmeta «dejansko stanje». Toda trajnejšega miru ni. Tokrat se razmere začenjajo zapletati v Vzhodnem Pakistanu, ki se doslej ni vmešaval v nobeno izmed omenjenih obračunavanj.

Vzhodni Pakistan, to se pravi vzhodni del razcepljene Bengalije, je začel dvigati svoj glas. Brž ko je popustila evforija ob razdelitvi ozemelj in osamosvojitvi obeh držav, so se začele kazati težave zaradi številnih nerešenih vprašanj, predvsem težave gospodarskega značaja. Vzhodna Bengalija je namreč najbolj na gosto naseljena dežela na svetu. Morda pa je to področje hkrati tudi najbolj siromašno na svetu. Na površini, ki predstavlja komaj polovico Italije, živi nad 17 milijonov ljudi, to se pravi, da pride po 500 prebivalcev na kv.km. V Evropi je najbolj naseljena Belgija, toda Belgija je razvita, polna industrije. Zaradi primerjave bomo navedli, da bi ZDA, če bi imele tako gosto prebivalstvo, imele že tri milijarde in pol ljudi. Kolikšno bi bilo v tem primeru blagostanje v ZDA? Prav gotovo ne takšno, kakršno je danes in to kljub mogočni ameriški industriji. V Vzhodnem Pakistanu pa tako rekoč ne moremo govoriti o industriji, poleg tega pa je njegova glavna kultura konoplja izgubila na svoji vrednosti, ker ne more zdržati konkurenco plastičnih mas. In tako je težak položaj prebivalstva v vzhodnem delu Bengalije, to se pravi v Vzhodnem Pakistanu, postajal iz dneva v dan težji. Nekatere razloge teh težav so začeli ljudje prititi politikom in vojaškim poveljnikom zahodnega dela države, to se pravi Zahodnemu Pakistanu, kjer se je dejansko kazala težnja, da se želje in težnje prebivalstva Vzhodnega Pakistana sploh ne jemljejo v poštev. V tem primeru se je izkazalo, da samo verska občutja še ne morejo povezovati dveh držav, ki sta si 1500 km narazen in ki ju loči še mnogo drugih stvari.

Za sedanjo vojno smo v samem začetku rekli, da je nesmiselna. Pravzaprav je vsaka vojna bolj ali manj absurdna, kajti z dobro voljo se za vsako vprašanje more najti rešitev. Vojna, o kateri je govor, pa je dvakrat nesmiselna, ker pravega razloga zares ne vidimo, vrhu tega iščejo rešitev v vojni ljudje, ki bi potrebovali miru, veliko miru, da bi se izvlekli iz mučnih ekonomskih in še drugih težav.

Italijansko-jugoslovanski sindikalni pogovori

RIM, 16. — Tajnik sveta zveze sindikatov Jugoslavije Raif Dizdarević se je med bivanjem v Rimu sestal z delegacijo vseh treh sindikalnih organizacij Italije (CGIL, CISL, UIL), s katerimi se je razgovarjal o pripravah evropskega sestanka sindikatov, kjer naj bi razpravljali o vprašanjih v zvezi z delavci, zaposlenimi v inozemstvu. Dogovorjeno je bilo, da se v zvezi s pripravami tega sestanka, ki bi bil aprila prihodnjega leta, v kratkem sestane v Trstu skupna jugoslovansko - italijanska sindikalna komisija.

TRŽAŠKI DNEVNIK

V MALI DVORANI GLEDALIŠČA «VERDI»

Deželni sestanek CGIL, CISL, UIL o razvoju združevanja sindikatov

Uvodno poročilo je imel Marinello, zaključke pa je povzel Calabria - Sprejeta resolucija z operativnimi navodili

Mala dvorana gledališča «Verdi» v Trstu je včeraj sprejela neobičajne goste. Manj temnih oblek, toda veliko zavzetosti in navdušenja: tako bi lahko kronist označil skupno zborovanje vodilnih organov sindikatov in delavskih zbornic Furlanije - Julijske krajine. Razpravljali so o poteh enotnosti delavskega razreda v Furlaniji - Julijski krajini in o uresničevanju sklepov tretjega vsedržavnega srečanja vodstev CGIL, CISL in UIL v Firencah.

Po razpravi, ki je trajala do prvih popoldanskih ur in v katero je poseglo kakih dvajset delegatov, so sindikalisti sprejeli resolucijo, v kateri ob popolnem soglasju s sklepi seje v Firencah obvezuje vse sindikalne organizacije in strukture v naši deželi, da v «razdobju bojev za delavske zahteve in spremembo družbeno - gospodarskega sistema v državi in deželi» uresničijo tudi sindikalno združitev.

Resolucija našteva tudi nekaj operativnih praktičnih ukrepov, ki zadevajo sindikalno združevanje. Trije deželni sindikati (CGIL, CISL in UIL) bodo organizirali periodične in stalne sestanke vodilnih organov; povsod, kjer tega še niso storili, bodo ustanovili enotne «operativne centre». Osnova sindikalne združitve mora sloneti na borbeni zavzetosti delavske baze, zato pozivajo sindikati, naj se povsod, kjer tega še niso storili, ustanovijo delavski sveti, izvolijo delegati proizvodnih enot in tako uresniči hrbtenica novega sindikata in novih bojev v tovarnah.

Zapisali smo, da je v razpravo poseglo več delegatov. Razen predstavnika tržaške CCdL so bili vsi za združitev in za spoštovanje sklepov iz Firenc, ki predvidevajo razpust konfederacij jeseni 1972, po zadnjih ločenih kongresih, in za ustanovitev novega sindikata spomladi 1973.

Resnici na ljubo je tudi «bela vrana» — delegat tržaške CCdL, prejel zaslužen odgovor. Dal mu ga je predsedujoči Carciola. Njegove besede je spremljal bučen aplavz, ki je marsikoga zapekel, saj je Carciola član deželnega tajništva UIL, na katero se (zaman) sklicujejo tržaški secesionisti.

Uvodoma je spregovoril tajnik deželne CISL Angelo Marinello, ki je predvsem opozoril na pomen združevanja, ki ne sme pasti «z vrha» temveč dozoreti med bazo, v ognju sindikalnih bojev, bojev za reforme. Marinello se je v celoti strinjal z načeli iz Firenc, ki zadevajo pristojnost, delokrog in samostojnost sindikatov.

Obžaloval pa je, da je fronta sil, ki se zavzemajo za sindikalno enotnost, preozka, da je še preveč polemik (očitno je mislil na Trst), zaradi katerih je nevarnost, da bi nastala med bazo apatija. Omenil je predvsem dvome, ki zadevajo «družbeno ureditev»...

Marinello trdi tudi, da je «vroča jesen» dokazala, da je mogoče izgubiti izven tovarne to, kar v tovarni dosežeš. Zato je potrebna najtesnejša povezava strogo sindikalnih bojev s splošnimi boji za spremembo družbenega - razvojnega ustroja. Na deželni ravni bo moral novi združeni sindikat usmerjati javne naložbe(dežele in države) kar pomeni, da bo moral delno omejiti samostojnost (ali samovoljo) teh ustanov.

Razpravo je zaključil Calabria, deželni tajnik CGIL. Rekel je, da ne smemo čakati «mesijansko» na september 1972, saj ne oblikujemo samo akcijske, temveč tudi organizacijsko enotnost v duhu določene strategije v tovarnah, kakor v družbi, v gospodarskem sistemu, katerega želimo zamenjati.

Vemo, je zaključil Calabria, da to ne bo premočrten proces, morda se nam kdo tudi ne bo pridružil: to pomeni, da bomo združeni s tistimi, ki so za enotnost, z drugimi (in teh je bore malo), pa ne.

Vsekakor pa je še vedno dovolj časa na razpolago, da se redki tudi premislijo in stopijo v korak z delavskim razredom.

Mladi ropar Gaetano Benedetto ni odgovoren za svoja dejanja?

Prej pred psihiatre kot pred sodnike - Za včeraj je imel v načrtu nov rop - Naočnike so našli, samokresa pa še ne

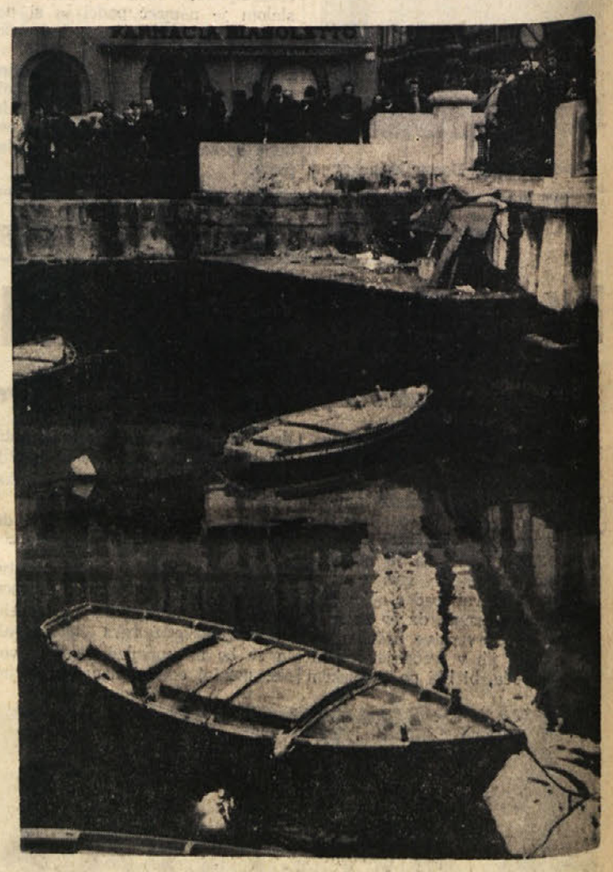

Potapljač išče «samokres» na dnu kanala

23-letni ropar Gaetano Benedetto iz Ul. Valentini, ki je v torek s svojimi neobičajnimi roparskimi podvigi v kratkih presledkih dobesedno zbegal policijske organe, je od včeraj v celici koronejskega zapora. Obtožili so ga večkratnega ropa z obtežilno okolnostjo, da se je posluževal orožja, zaradi česar bi moral pred porotno sodišče.

Glede tega pa obstaja dvom in popolnoma možno je, kot se je pripetilo pred leti, ko so ga po številnih tatvinah zajeli, da ga bodo poslali po najkrajši poti v kriminalistično umobolnico. Menijo namreč, da je Benedetto neodgovoren za svoja dejanja. Toda o tem bodo morali spregovoriti psihiatri.

Prav pri zdravi pameti fant res ne more biti: iti v trošarinski urad na postaji komaj nekaj metrov od policijske in karabinjerske postaje in oropati funkcionarja v pisarni sodne palače, ki je v bližini uradov komisariata javne varnosti, pomeni biti izredno drzen ali se ne zavedati dejanja. In vendar so bili ropi za Benedetta igra, ki mu je z vsakim posrečenim ali ponesrečenim napadom vlivala novega poguma in mu nudila novega zadoščenja.

Benedetto je, kot smo že včeraj pisali, priznal vse rope v mestu. Včeraj so agenti našli na domu tudi naočnike, za katerimi je skrival del obraza, samokresa - igrače pa še niso potegnili iz kanala pri Ponterošu. Potapljač se je včeraj sredi popoldneva večkrat spustil pod motno gladino kanala, vendar se je vsakikrat vrnil na površje praznih rok. Iskanje bodo nadaljevali v boljših vremenskih pogojih.

Na letečem oddelku dopolnjujejo zapisnike in skušajo odkriti še nekatere malenkosti, ki so za obtožbo sicer obrobnega pomena. Predvsem bodo skušali ugotoviti, kdaj se je Benedetto iznebil samokresa. Tedaj je bil sam, ali je tja šel s taksijem, preden se je z njim odpeljal v Opatijo? Benedetto je priznal tatvino v Koronejski ulici, ki mu ni prinesla, kljub trudu, niti lire. Povedal je tudi da si je ogledoval neko vilo, v katero je hotel vlomiti in končno je presenečenim preiskovalcem izjavil, da je imel namen izvršiti rop v menjalnici pri pomolu Audace.

Naj še dodamo, da policija nadaljuje s preiskavo za identifikacijo roparja dveh uslužbencev bencinskih črpalk. Zaradi roparskih napadov Benedetta so nekoliko v zamudi, vendar v krogih preiskovalcev prevladuje optimizem.

UMOR ALI SAMOMOR OB JEZERU MARTIGNANO?

Smrt Tržačana Carabeia še vedno zavita v meglo

Jutri bodo znani rezultati obdukcije in poskusa s parafinom

RIM, 16. — Karabinjerji nadaljujejo preiskavo o zagonetni smrti mladega Tržačana Giuliana Carrabeia in temnopoltega dekleta Marie Terese Lorrayjeve, ki so ju našli včeraj mrtva ob jezercu Martignano. Med truplomа so preiskovalni organi našli pištolo vrste beretta, s katero so bili sproženi naboji, ki so povzročili njuno smrt.

Karabinjerji nadaljujejo s preiskavo, da bi ugotovili, če gre za dvojen umor ali za umor in samomor. Preiskovalni organi sodijo, da je druga hipoteza bolj verjetna, kajti od prijateljice ubitega dekleta so izvedeli, da je Maria hotela zapustiti svojega ljubimca, s katerim je živela več kot leto in pol. To trditve je potrdil tudi Mariin delodajalec, ki je povedal, da je Carrabei vedno spremljal dekle na delo. Maria je namreč plesala v glasbeni komediji Hair, v kateri se je skupaj z drugimi plesalci tudi slačila. Carrabei je vedno živčno spremljal delo svoje ljubljenke in je sovražil njene kolege, zaradi sproščenega odnosa, ki ga je imelo dekle z njimi.

Ponoči pa se je par potepal po rimskih nočnih lokalih, kjer je bil zelo znan. Carrabei je bil namreč solastnik nočnega lokala «Fauve». Njegov tovariš je bil Cesare Marangoni, ki je imel prej kot solastnika drugega mladeniča, ki je tudi tragično končal: Massima Minorettija, katerega je ubil skupaj z Anno Fallarino markiz Casati Stampa v avgustu leta 1970.

Sodni zdravnik je danes ugotovil z bežnim nekroskopskim pregledom vstopno in izstopno mesto svinčenk, jutri pa bo izvršil podrobnejšo obdukcijo. Karabinjerji pričakujejo tudi poskus s parafinom, s katerim bi morali ugotoviti, če imata žrtvi na rokah še sledove smodnika ali ne. To je zelo pomemben poskus, ki bo verjetno dal dokončen odgovor, če gre za dvojen umor ali za umor in samomor.

Ni še znano, če sta bila Maria in Carrabei pod vplivom mamil. Karabinjerji so v Carrabeievem avtomobilu našli nekaj lističev marijuane, v cigaretnih ogorkih, ki so bili v avtu pa ni sledu o mamilih. Preiskovalni organi so popoldne preiskali stanovanja nekaterih prijateljev umrlih, da bi ugotovili, če gre za prekupčevalce z mamili.

ARHEOLOŠKA NAJDBA V FLORIDSKI LAGUNI

Okostje deklice izpred 5.000 let

Jezerce nasičeno z vodikom je ohranilo pomembne ostanke življenja

NEW YORK, 16. — Raziskovalci in znanstveniki so v nekem slanem jezercu v Floridi odkrili zelo dobro ohranjene ostanke ljudi in živali, ki so živeli pred 5.000 leti.

Najdba je zelo dragocena, saj priča, da so na tistem področju živeli ljudje plemena rdečekožcev že 4.000 let pred našim štetjem. V jezercu so našli skoraj popolnoma ohranjeno okostje deklice, ki je živela pred 5.000 leti.

Zdi se, da jezerce v Floridi skriva v svojih globinah še druge podobne dragocene ostanke človeškega in živalskega sveta iz prvih let vidnejšega človeškega vzpona na poti civilizacije. Rekli smo, da gre za jezerce, toda v resnici je to nekakšna slana laguna, ki so ji Amerikanci nadeli ime «Little Spring salt», ali po naše «Mali slani vir».

Laguna meri v premeru kakih 80 m, globoka pa je okoli 70 m. Značilen pa je njen prerez od površine vode do dna. Gre za vdrtino zemeljske površine v obliki znane peščene, ali vodne ure, ki so jo uporabljali v starih časih in ki so ji Grki nadeli ime «klepsidra». Zgornji tolmun ima obliko stožca, ki je povezan z ozkim predorom s spodnjim delom lagune, ki je prav tako izgrajen v obliki stožca, ki pa je poveznjen.

Laguno obdajajo gozdovi bujnega, skoraj tropskega rastlinstva. Znanstveniki domnevajo, da je bilo jezerce napolnjeno pred tisočletji s pitno vodo, ki je bila na voljo ljudem in živalim bližnjega okolja. Zaradi strmega obreža in verjetnih vdorov tal, so živali in ljudje utonili v jezercu, ki jih je pogoltnilo.

Proces nenehnega spreminjanja kemičnih sestavin vode se je v tisočletjih nenehno nadaljeval. Podvodni izvir je dovajal vedno več slane vode, kisik je izginjal, kopičil pa se je dušik. S tem so se ustvarjali idealni pogoji za ohranitev ostankov ljudi in živali, ki so potonili v globinah lagune.

Raziskave o dosedanjih in bodočih najdbah vodi 34-letni arheolog Carl Claussen, ki je izjavil, da bo do na dnu jezera verjetno našli veliko ostankov ljudi in živali in mogoče celo orodja iz pradavnih časov nastanka človeške civilizacije.

Iskanje teh ostankov pa je zelo tvegano, ker skrivajo vode, ki so nasičene z dušikom veliko nevarnost za potapljače. Claussen je povedal, da se je pri nekem poskusu skoraj ponesrečil. Še sedaj ne ve povedati, kako se je rešil iz globin, ker je bil že popolnoma omotičen. Nasičenost vode z dušikom povzroča namreč tako imenovano «narkozo od dušika», to je nekakšno pijanost. Ko je arheolog priplaval na površje ter se povzpel na obrežje, je sedel na tla ter se začel smejati brez prestanka.

Claussen dela za ameriško vlado ter preiskuje floridsko obalo z namenom, da bi našel morebitne ostanke potopljenih ladij. Upa, da bo v prihodnjih dneh dokazal utemeljenost svoje teze o pomembnosti lagune «Little Spring salt» za pradavno zgodovino tega področja.

RADIO VIDEO

PETEK, 17. DECEMBRA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.10 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.50 Violinist Bravničar; 19.10 Slovenski narečni dokumenti; 19.40 Slovenski oktet; 20.00 Šport; 20.50 Koncert operne glasbe; 21.50 Folklorni plesi; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Klub plošče; 15.40 Narava v naši deželi.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 14.30, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 8.30 Popevke; 9.15 Mali juke box; 10.05 Medigra; 11.00 Operni odlomki; 11.30 Glasbeni cocktail; 12.00, 12.45 in 13.07 Glasba po željah; 14.05 Tretja stran; 14.15 Polke in valčki; 14.40 Zabavna glasba; 15.00 Prenos RL; 15.30 Tops pops; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Gojenci glasbene šole v Idriji; 16.45 Kulturna panorama; 17.10 Orkestri; 17.30 Novo in moderno; 18.00 Simfonični koncert; 19.00 Poje Jimmy Fontana; 19.30 Prenos RL; 22.15 Glasbena oddaja; 22.35 Pianistka Sonja Pahor; 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Radio za šole; 12.10 Plošče; 13.15 Charles Aznavour; 13.30 Radijska igra; 14.00 Veselo popoldne; 16.00 Otroški kotiček; 16.20 Za vas mlade; 19.00 Protiparada; 19.30 Nove ital. popevke; 20.20 Oddaja o Argentini; 20.55 Simfonični koncert; 22.40 Ital. ljudska glasba.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 15.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojejo Sergio Bruni in The Blue Mink; 8.40 Operni odlomki; 9.35 Orkestri; 9.50 «Quo vadis?»; 10.05 Popevke; 10.35 Telefonski pogovori; 12.40 Glasbena oddaja; 13.00 «Hit parade»; 13.50 in 18.05 Kako in zakaj; 14.00 Plošče; 15.00 Ne vse, toda o vsem; 15.40 Kulturna oddaja; 16.05 Glasbena oddaja; 19.00 Ital. ljudska glasba; 20.10 «Supercampionissimo»; 21.00 Oddaja o gledališču; 21.40 Ženska v letih 70; 22.40 Radijska priredba; 23.05 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Glasba in poezija; 11.45 Ital. sodobna glasba; 12.20 Plesna glasba; 13.00 Medigra; 14.00 Otroški kotiček; 14.30 Dvorakova komorna glasba; 15.15 Glasbena pripovedka: Portret; 17.45 Pogovor z vzgojiteljicami; 18.45 Mali planet; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.15 Hipnoza; 21.30 Albinonijeva glasba.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Nabožna glasba; 10.20 Ital. glasba; 11.00 Medigra; 11.55 Doba klavirja; 12.35 Simfonični koncert; 14.05 Ital. sodobna glasba; 15.30 Simfonična glasba — stereo.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.35 Od melodije do melodije; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Iz albumov skladatelja G. Kreka; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 «Čez polja in potoke»; 13.15 Zabavna glasba; 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba?; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.35 Glasbeni intermezzo; 15.40 Lahka glasba slovenskih avtorjev; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Z orkestrom belgijskega radia; 17.10 Človek in zdravje; 17.20 Operni koncert; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci!; 20.00 Slovenski zbori tekmujejo; 20.30 «Top-pops 13»; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih; 23.05 Literarni nokturno.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Življenje doma; 13.30 Dnevnik; 14.00 Tečaj francoščine; 17.00 TV za najmlajše: Mačkove dogodivščine; 17.20 Pustolovščine prašička in kozlička; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke: Pustolovščine po celem svetu; 18.00 Nabožna oddaja; 18.30 Evropski dnevi; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Oddaja o človeku; 22.00 Danes zvečer v Evropi; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Prenos konjske dirke; 21.00 Dnevnik; 21.15 Detektivka: Dvojna igra.

JUG. TELEVIZIJA

9.30 TV v šoli: TV vrtec, Pripravljamo proslavo, Kemijska dinamika, Sahara, Funkcija; 11.00 Angleščina; 14.40 TV v šoli — ponovitev; 16.10 Osnove splošne izobrazbe: Od gline do brona; 17.40 L. Suhodolčan: Polonca — oddaja iz serije Naočnik in Očalnik; 18.15 Obzornik; 18.30 TV variete; 19.00 Mestece Peyton — serijski film; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Slavna imena: Gregory Peck v filmu: Velika dežela; 22.45 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Otroški kotiček: TV film Šoferjeva čepica; 20.15 Dnevnik; 20.25 TV film Sovražnika; 21.15 Videofon.